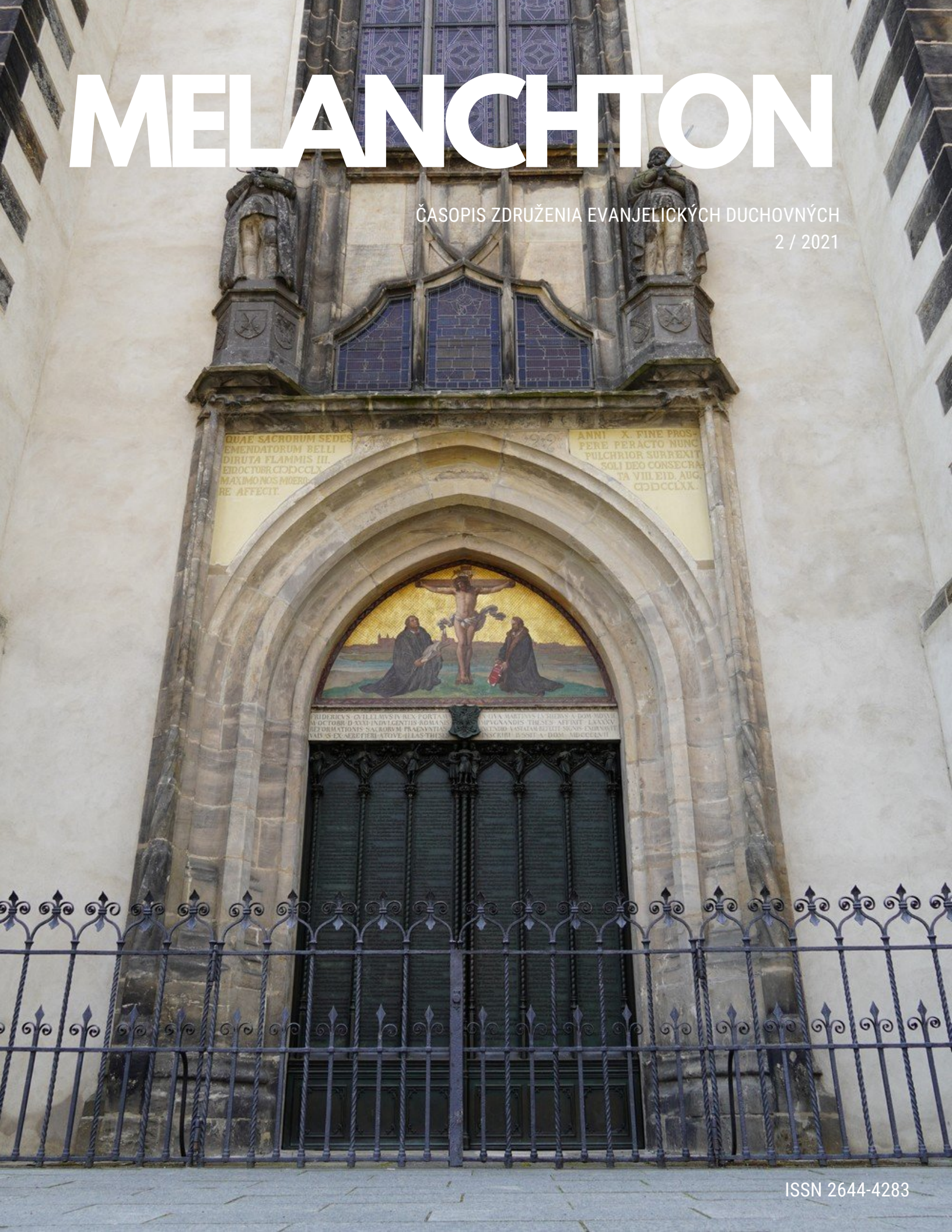

MELANCHTON

ČASOPIS ZDRUŽENIA EVANJELICKÝCH DUCHOVNÝCH

2 / 2021

obsah

- 03** Peter Mihoč: **Prázdné dlane - najväčšie víťazstvo** (homília)
- 06** Ján Bunčák: **Správa predsedu ZED za rok 2020/2021**
- 10** Jana Velebírová / Daniela Mikušová: **Spoločenstvo duchovných Liptovsko-oravského seniorátu**
- 12** Eva Guldánová: **Na ceste k zmiereniu medzi evanjelikmi a katolíkmi**
- 20** Martin Šefranko: **Všeobecné vnútorné-misijné pastorálne konferencie**
- 22** Martin Riecky: **Rozpomienky Michala Bodického na synodu v Trenčianskych Tepliciach**
- 25** **Vyhlásenie k obžalobe fínskej kresťanskodemokratickej poslankyne**
- 26** Za zosnulými kolegami
- 32** TIPY NA ČÍTANIE

Impressum

Melanchton – spravodaj Združenia evanjelických duchovných ECAV na Slovensku

Vychádza: nepravidelne pre vnútornú potrebu ZED

Redakčná rada: Libor Bednár, Branislav Kováč, Eva Oslíková, Martin Riecky, Martin Šefranko – zodpovedný redaktor

Adresa redakcie: Martin Šefranko, Legionárska 6, 811 07 Bratislava, e-mail: sefrankom@gmail.com

Grafická úprava: Jan Oslík

ISSN 2644-4283

HOMÍLIA PRÁZDNE DLANE – NAJVÄČŠIE VÍTAZSTVO

Mgr. Peter Mihoč, biskup Východného dištriktu ECAV na Slovensku

4. Mojžišova 13,23 - 14,1-20

Kto do teba kameňom, ty doňho chlebom, tak znie známe slovenské príslovie. Múdrost', ktorá po aplikovaní do života má moc preťať nekonečnú niť pomstyctivosti. Spôsob, akým sa prelamuje moc zla a zhŕňa žeravé uhlie na hlavu nepriateľa. Ľahko sa o tom píše, oveľa ťažšie sa to žije. Najmä ak sme to od niekoho schytali. Dnes sa hádzu najčastejšie mediálne kamene. Denne to niekto schytá v podobe anonymu, komentára na sociálnej sieti, článku v celoplošnom týždenníku, či telefonátu zo súkromného čísla. Ak sa hádže po kolegovi, spokojne si to prečítame, možno sa pohoršíme, ale život ide ďalej. Ak sa hodí do našej osoby, pocítíme bolesť a ostávame zranení. Bolesť sa znásobuje nielen veľkosťou kameňa, ktorým sme boli zasiahnutí, ale najmä poznaním, kto ho dvihol proti nám. Ako duchovní slúžiaci cirkvi s tým máme tiež svoje skúsenosti. Je to smutné, no neraz reálne konštatovanie.

Akosi sme si zvykli, že mediálne „šutre“ rôznej veľkosti a váhy lietajú v mediálnom, či cirkevnom ovzduší. Motívy sú rôzne a najmä ťažko identifikovateľné. Niektorí to schytali kvôli zákonu o finančnom zabezpečení cirkvi, iní kvôli schválenému modelu, ďalší kvôli Reformate, diakonii. „Pravoverní“ nabíjajú zbrane spochybňovaním každej novej misijnej snahy, niektorí sa vyhrádzajú bombami, iní odkazmi, že „na každú sviňu sa varí voda“. Na zborovej úrovni vznikajú obavy a strach z reakcie ľudí na zvyšovanie cirkevného príspevku, či zápasíme s nedostatkom spolupracovníkov. V čase pandémie vnímame väčšiu ľahostajnosť voči bohoslužobným zhromaždeniam, okúšame trpké ovocie malovernosti a slabomyseľnosti. Akoby sme zabudli, že ako Boží ľud sme na ceste do zaslúbenej krajiny. Samozrejme, prichádzajú rôzne typy prekážok, stoja na nej rôzne typy nepriateľov, no otázkou ostáva, či sme nezabudli na cieľ, ku ktorému sme povolaní.

Kedy sa berú kamene do rúk a najmä svedectvom čoho sú uprostred Božieho ľudu? Prečo hlavných predstaviteľov Božieho ľudu kameňovali? Čo stelesňovali tie kamene v rukách Izraelitov, alebo čoho boli svedectvom? Prečo tu niekto vynáša súd a ortiel smrti, keď celé spoločenstvo je na ceste za novým životom? Odkiaľ sa vzala tá rozpoltenosť, roztrieštenosť, chuť meniť smer cesty z budúcnosti do minulosti – túžba vrátiť sa do Egypta?

Zlý chýr ochromuje

V biblickom texte čítame, že vyzvedači prinášajú dôkazy o platnosti Božích zaslúbení – Kanaán je skutočne krajinou medu a mlieka, čoho dôkazom sú hroznové strapce, granátové jablká a figy. No túto skúsenosť naplnenia Božieho zaslúbenia prehlušuje správa o sile nepriateľa, jeho schopnostiach aj zdatnostiach. V jednom momente vedomie Božej veľkosti zaniká v spleti informácií o sile nepriateľa. Tu nastáva zlom, ktorý láme dôveru,

spochybňuje, obracia sa chrbtom k zasľúbenej zemi a vracia sa späť do Egypta. Niekomu veľmi záležalo na tom, aby sa zlý chýr medzi Božím ľudom rozšíril rýchlosťou blesku a spôsobil priepasť medzi tými, ktorí ho viedli a tými, ktorí boli vedení. V jednom momente boli znegované všetky skúsenosti viery života s Bohom, ľud upadol do malovernosti a zmalomyselnel. Zlý chýr, ak má správne podhubie, sa rozšíri ako malomocenstvo či rakovina po celom tele Božieho ľudu a znehybní všetky jeho časti.

Nie sme aj my dnes ako Boží ľud takto naladení? Kto sú Annákovci našej duchovnej služby ako ordinovaných? Nepodliehame sa na rozširovaní zlých chýrov aj v našej ECAV a nepodliehame im? Akú zvesť „o zasľúbenej krajine“, o svojom spoločenstve cirkvi prinášame medzi veriacich? Nie je medzi nami viac spochybňovania ako povzbudzovania? Aké informácie si ako členovia Božieho ľudu podávame? Sú presiaknuté nádejou a optimizmom, že má zmysel kráčať a bojovať, lebo nás čaká dobrá krajina? Alebo sme naplnení negativizmom a všetko vidíme len v tmavých farbách, bez vízie, bez pohľadu viery vpred?

Pohodlné bezpečie neslobody

Ak sa spojí malovernosť s malomyselnosťou, vtedy sa do srdca zakráda tma, ktorá berie kamene do rúk a chce prehlušiť svetlo. Nešírime aj my niekedy svojou malovernosťou a malomyselnosťou tmú okolo seba? Aj dnes stojí medzi nami a zasľúbenou krajinou nepriateľ, ktorý obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral. Ale s tým rozdielom, že má moc len nad tými, ktorí sa vracajú späť do Egypta a ktorí v ňom žijú. Nemá moc nad tými, ktorí vo viere hľadajú vpred podobne ako Kaléb a Józua. Je zaujímavé si všimnúť, že v náročnej situácii dvaja vodcovia povzbudzujú a napomínajú ľud (Józua a Kaléb) a dvaja kľáčia v prachu zeme.

Mojžiš a Áron padli tvárou k zemi. Bol to obraz ich rezignácie? Stratili trpezlivosť a chuť niečo robiť? Izraeliti stojac na prahu cieľa, podlomení v dôvere si hľadajú nového vodcu, ktorý by zvrátil ich osud a priviedol ich späť do „bezpečia“ neslobody. Človek, ktorý sa upne len veci zemskej, si vždy bude hľadať nového vodcu, ktorý mu zabezpečí pohodlnejšie otroctvo ako novú slobodu. Je zaujímavé si všimnúť, že uprostred Božieho ľudu sa hľadá človek, ktorý ich priviedie nie na Božiu cestu, ale na cestu nepriateľa. A prečo? Lebo ľudia sa začali dívať len do zeme a prestali pozeráť vpred. Pohľad späť je totiž zdanlivo istejší ako pohľad vpred do neznámej budúcnosti.

Dvíhať hlavu hore

Zachoval si niekto v tejto prízemnej situácii viery – kedy sú ľudia ohnutí k zemi a zahľadení len do svojich potrieb – duchovný pohľad vpred a pohľad k Tomu, ktorý ich viedol?

Text hovorí o dvoch mužoch – Józuovi a Kálebovi, vyzvedačoch, ktorí preskúmali, či zasľúbená krajina je v skutočnosti taká, ako povedal Hospodin. Postavili sa, pozdvihli hlavy a roztrhli si rúcha – preskúmali a mali skúsenosť viery s tým, že Boh neklame, ale čo zasľúbil, to skutočne aj naplní. Dvíhajú hlavy a napomenutím „nebúrte sa proti Hospodinu“ sa snažia dvíhať srdcia aj ostatných členov Božieho ľudu. Pochopili, že vzburou proti Mojžišovi nie je vzburou proti človeku, ale proti Božiemu plánu záchrany. Mohli to, obrazne povedané, zabaliť s ľuďmi, ktorí poznačení neverou budujú múr na ceste do zasľúbenej krajiny. Znechutenie a apatia by z ľudského hľadiska boli primeranou odpoveďou na reptajúci a zmalomyselný Boží ľud. A predsa Józua a Kaléb, hnaní pohľadom na Hospodinove zasľúbenia, stoja pevne nohami na zemi a povzbudzujú k novej aktivite viery. A na tom záleží: Neostať stáť na prahu zasľúbenej krajiny. Vložiť v plnej dôvere svoje životy do Božích rúk očakávajúc, že Hospodin im vydá, čo zasľúbil. Mať odvahu viery, vidieť Božie možnosti aj v ľudských nemožnostiach – to je postoj viery, ktorý nám na ceste do večnosti nemôže chýbať.

K tomuto poslaniu sme povolaní ako duchovní ECAV – mať osobnú skúsenosť s ovocím zaslúbenej krajiny. Skúsenosť s ovocím Božieho ducha, ktorý nás ako závdavok večnosti uisťuje o Božej vernosti a platnosti Božích zaslúbení. Nepostaviť sa spoločnému cieľu chrbtom, nespochybňovať, ani nešíriť zlý chýr, ako sa veci nebudú dať urobiť, ale povzbudzovať a uisťovať, že každá prekážka je s Božou pomocou zvládnuteľná. Dnes v cirkvi obzvlášť potrebujeme Božích vyzvedačov, ktorí prinášajú dobrý chýr. Ovocie, ktoré má byť svedectvom, že Božie kráľovstvo je dobrá krajina oplývajúca pokojom a istotami domova.

Čo nakoniec zamedzilo kameňovaniu? Aká sila zmenila situáciu a svojím zásahom spôsobilá, že kamene vypadli z rúk?

1. Božia prítomnosť mení okolnosti

Kamene sa púšťajú z rúk tam, kde sa ukazuje Hospodinova sláva vo svätostánku. Do situácie zasahuje Boh.

Hospodinova sláva bola v Starej zmluve pre Boží ľud symbolom Božej prítomnosti. Tak ako oblak počas dňa a ohnivý stĺp na ceste púšťou, tak sa teraz vyjavuje Božia sláva vo svätostánku – ako živý dôkaz skutočnosti, že Boží ľud na nič nie je sám, ale že pri ňom stojí mocný Boh.

Keď človek stratí vedomie Božej prítomnosti, keď cirkev stratí vedomie Kristovej prítomnosti, mení sa na spoločenstvo pochybujúcich, ustarostených, zúfajúcich, negatívne naladených ľudí, ktorí sú nastavení proti sebe s kameňmi v rukách. Ak však nanovo precítime Božiu prítomnosť a nestratíme vedomie, že Boh sa nás nevzdáva, ale stojí pri nás, vtedy vypadávajú kamene z rúk a pozornosť sa sústreďuje na Hospodina. Kde sa nachádzajú takéto miesta? Kde sú naše svätostánky obnovy tohto vedomia?

Sláva Hospodinova zostúpila na miesto bohoslužby. Je nesmierne dôležité, aby sme ako duchovní mali skúsenosť a vedomie, že aj pri našej službe – či už bohoslužobnej, pastoračnej, edukačnej – ide o to, aby Božia sláva, Božia prítomnosť zostúpila medzi nás, naplnila vedomie ľudí. Zlo častokrát nedokáže zastaviť človek, ale len zostupujúca Hospodinova sláva. Prajem si, aby naša činnosť ako duchovných ECAV bola presiaknutá touto skúsenosťou zostupujúcej Božej slávy.

Pre novozmluvný ľud je tým svätostánkom Kristov kríž a prázdny hrob. Miesta, ktoré sú svedectvom naplnenia Božích sľubov, Božej lásky, milosti a najmä miesta, kde Boh Otec oslávil svojho Syna. Novozmluvný Józua sám seba stavia pred ľudí a kladie svoj vlastný život, aby Boh mal v nás zaľúbenie, doviedol nás do zaslúbenej krajiny a cez neho nám ju daroval. Stálo Ho to život, no v tretí deň Ho Boh vzkriesil z mŕtvych. Golgota ako svätostánok, ktorý nás ako cirkev všetkých spája, aby sme púšťali kamene z rúk a zahľadeli sa lepšie na Bohom darovanú cestu záchrany.

2. Modlitba za nepriateľa

Teda prvý moment, kedy sa púšťajú kamene z rúk, je chvíľa prežitia Božej slávy vo svätostánku. Sláva, v prítomnosti ktorej všetko nesväté zhorí ako motýlie krídla a prehovára spravodlivý hlas Hospodinov. V tej chvíli Mojžiš zložil ruky a začal sa modliť. Keď skladáme ruky k modlitbe, vyprázdňujú sa nám dlane. Je úžasné, že Mojžiš v modlitbe dostáva novú silu prosiac za neverných Izraelitov. Prihovára sa za tých, ktorí si pred malou chvíľou za neho hľadali náhradu a chceli zmeniť smer života. Je úžasné, že sa márnomyseľne neurazí a nepovie: „to je vaša vec, každý nech si ide svojou cestou“, ale padá do prachu a prihovára sa za neverných. Je dôležité osvojiť si tento postoj. Skladaním rúk k modlitbe vyprázdňovať dlane, aby sme do nich mohli prijať nové zbrane Ducha a mali ich voľné k službe. Modliť sa za tých, ktorí sa postavili proti nám. Mať ich rád aj napriek opačným postojom a názorom.

Nemožné? Áno, ak by sa to malo diať z ľudskej sily. Takéto postoje sa však rodia ako ovocie Božieho pôsobenia a vedenia. Vtedy to bude možné. Sme pútnikmi do mimoriadne dobrej krajiny. Cirkev ako spoločenstvo chce byť jej závdavkom. Závdavkom krajiny, kde sa kamene majú stať stavebným materiálom k budovaniu. Majú byť súčasťou stavby a nie zraňujúcim prostriedkom a svedectvom nepochopenia spoločnej cesty aj cieľa. Toto nech nás spája ako duchovných cirkvi a nestavia proti sebe. A nech posledné slová biblického textu v nás mocne rezonujú počas celého života: – Odpustil som podľa Tvojich slov.

SPRÁVA PREDSEDU ZED ZA ROK 2020/2021 VALNÉ ZHROMAŽDENIE ZED 23.10.2021 BANSKÁ BYSTRICA

Mgr. Ján Bunčák, predseda ZED

**„...vráťte sa k Hospodinovi, svojmu Bohu,
lebo je milostivý a milosrdný...” Amen.**
(Jóel 2,13)

Spätný pohľad na uplynulé obdobie jedného roka pre nás vôbec nie je, bratia a sestry, jednoduchý a ľahký. Bol to rok, ktorý sa nám určite hlboko vryl do pamäti. Okrem iného sme sa počas neho naučili používať neobvyklé výrazy, ktoré dovtedy nepatrili do našej slovnej zásoby. Pandémia, vírus, virológovia, epidemiológovia, lockdown, home office, dištančné vzdelávanie, pľúcna ventilácia, vakcína, digitálny Covid preukaz, korona-hystéria, antivaxeri či očkovací fašizmus – to sú pojmy, okolo ktorých sa teraz točí prakticky celý náš svet.

Médiá nás každodenne informujú o štatistických dátach zaočkovaných, nakazených, vyliečených, hospitalizovaných a zomretých ako u nás doma, tak aj v zahraničí. Situácia sa neustále veľmi dynamicky vyvíja a mení. Medzičasom sme si už na rozličné opatrenia a nariadenia vlády či hlavného hygienika zvykli, ale spočiatku zorientovať sa v nich bol pre nás neraz nadľudský výkon.

Vzhľadom na to, čo sme počas posledného roka prežili a v súčasnosti v závislosti od regiónu, z ktorého prichádzame, opäť čoraz intenzívnejšie prežívame, sa vôbec nemožno čudovať tomu, že

si spolu s mnohými ľuďmi aj my, ktorí stojíme v službe Božieho slova, neraz kladieme otázku: Ako mám veriť v milostivého a milosrdného Boha, keď okolo seba pozorujem tak veľa bolesti a utrpenia?

Táto otázka vôbec nie je nová. Celkom určite si ju kládli aj obyvatelia Lisabonu v roku 1755. Napriek pokročilej jeseni v meste panovalo pekné slnečné počasie. Pomerne veľa ľudí sa zhromaždilo v kostole k službám Božím. Z pokojnej atmosféry ich vytrhli otrasy pôdy, ktoré z ničoho nič všetci pocítili pod nohami. Tento prírodný úkaz sa však spočiatku väčšiny obyvateľov Lisabonu osobne nedotkol. Zemetrasenie totiž spôsobilo škody materiálneho charakteru najmä v centre mesta. Toto nám veľmi pripomína začiatok minulého kalendárneho roka, keď k nám prenikli správy o novom víruse z Číny. Vtedy si zrejme mnohí z nás taktiež mysleli, že toto nebezpečenstvo sa nás netýka. Mali sme pocit, že korona vo Wuchane je od nás nesmierne ďaleko.

Po zemetrasení v Lisabone sa množstvo ľudí zhromaždilo v prístave. Ako mávnutím čarovného prútika sa však z ničoho nič voda z prístavu vytratila, aby sa o niekoľko minút neskôr vrátila v podobe obrovskej vlny, ktorá zaplavila celé nábrežie a okolité prístavné uličky. Mesto sa niekoľko desiatok minút po zemetrasení stalo obeťou cunami.

Ukázalo sa, že obyvatelia Lisabonu nebezpečenstvo podcenili. Otrasy pôdy totiž okrem materiálnych škôd na budovách v centre mesta spôsobili, že oheň z kuchynských sporákov sa stal zdrojom množstva lokálnych požiarov. Chvíľu sa zdalo, že obyvatelia mesta majú situáciu pod kontrolou a úspešne ju zvládnu. Opak sa však stal pravdou. Aj napriek tomu, že vlna cunami viacero požiarov uhasila, oheň úspešne zavřil skazu, ktorá v konečnom dôsledku postihla takmer celé mesto. O život prišlo podľa odhadov 60 000 až 100 000 ľudí. Aj tu možno vidieť určité paralely ku korona - pandémie. Spočiatku bola reč len o niekoľkých izolovaných zdrojoch nákazy. Zdalo sa nám, že situáciu vďaka prijatým opatreniam ľahučko zvládneme. Nákaza sa však napokon rozšírila nekontrolovateľným spôsobom. V celosvetovom meradle v súčasnosti atakujeme hranicu 250 miliónov nakazených a máme už približne 5 miliónov mŕtvych.

Spomínaná prírodná katastrofa v Lisabone hlboko otriasla vierou vtedajších ľudí. Stala sa hlavným argumentom tých, ktorí spochybňovali vieru v milostivého a milosrdného Boha. Ľudia sa pýtali: Prečo Pán Boh dopustil na nás také nešťastie? A prečo ho dopustil práve vo sviatok Všetkých svätých? Teológovia sa opäť veľmi intenzívne začali venovať teodiceji, teda znova sa pokúšali nájsť odpoveď na otázku: Odkiaľ pochádza zlo vo svete? Mnohí z nás sa podobne pýtajú aj dnes: Ako môžem povedať o Bohu, ktorý dopúšťa na svoje stvorenstvo zemetrasenia, cunami a smrteľné vírusy, že je milostivý a milosrdný? O tom, že naša zem je pekná a sú na nej vytvorené vhodné podmienky pre rozvíjanie sa života, vôbec nemusíme pochybovať. Naša zem sa však vie aj poriadne triasť a život ničiť.

Na zemi rastú stromy, kvety a trávy, je plná rozličných živých tvorov, ale miesto na nej majú, žiaľ, aj všelijaké vírusy. Žijeme vo svete, ktorý

nám umožňuje relatívne dobrý život. Nie je to však raj na zemi. Túto pravdu nám príroda príležitostne pripomína veľmi bolestivým spôsobom. A my tak dospievame k presvedčeniu, že veriť v Boha dnes znamená brať na zreteľ protichodné skutočnosti.

Našu slobodu veľmi často využívame k tomu, aby sme žili tak, ako keby Boh neexistoval. Keď sme však potom konfrontovaní s utrpením, a kričíme: Pane Bože, kde si?, – naše správanie vyznieva smiešne detinsky.

O človeku, ktorý sa rozhodol žiť tak, ako keby Boh neexistoval, sa píše hneď na prvých stránkach Biblie. To ho urobilo pozemským. No, a k pozemskej existencii patrí aj utrpenie a smrť.

Pán Ježiš svojim učeníkom a nasledovníkom povedal: „**Buďte teda milosrdní, ako je milosrdný aj váš Otec.**“ (L 6, 36) Bol totiž presvedčený o tom, že v nebesiach na nás čaká Božie otcovské milosrdenstvo. Pán Ježiš nám nikdy nesľuboval raj na zemi. Jeho viera však nie je ani útechou pre večnosť. Veriaci človek sa totiž snaží už teraz žiť podľa Božích kritérií a meradiel. To celkom konkrétne znamená, že sami by sme sa mali usilovať a snažiť o to, aby sa vo svete uplatňovalo milosrdenstvo. Z tohto pohľadu by sa počas pandémie mala naša viera prejavovať najmä v zodpovednosti. Korona sa totiž stala impulzom pre nesmierne nemilosrdnú dynamiku. Chudobní sa stávajú chudobnejšími, osamelí ešte viac opustenými, a polarizovaná spoločnosť ešte viac rozštiepenou. Pán Ježiš nás teda pozvaním k milosrdenstvu nabáda k zodpovednému konaniu.

Vplyvom pandémie bol cirkevno-náboženský život niekoľko mesiacov prakticky úplne paralyzovaný. To isté možno povedať aj o práci v našom združení. Svedectvom toho je napríklad skutočnosť, že správu o činnosti seniorálnych ZED sme dostali iba z polovice seniorátov, a aj tie

v drvinej väčšine hovoria o paralyzovaní práce, absencii osobných stretnutí a výmene potrebných informácií väčšinou prostredníctvom videokonferencií.

To isté sa napokon týka aj práce nášho združenia ako celku. Podobne ako v minulom roku, aj tentokrát sa Valné zhromaždenie kvôli pandemickým opatreniam koná v netradičnom termíne. Jediné prezenčné rokovanie Výboru ZED sme mali 24.9.2021 v Ružomberku. Ďalšie štyri sa konali prostredníctvom aplikácie Zoom.

Výlučne do online priestoru sa preniesli aj naše kontakty so zahraničnými partnermi. Už druhý rok po sebe sme nemohli spoločne navštíviť tie cirkevné zbory, ktoré sa uchádzali o podporu na opravu fár alebo ktoré rekonštrukčné práce už realizovali. Pridelovanie finančných prostriedkov sa nemohlo uskutočniť prezenčnou formou. Nemeckí kolegovia sa preto spoliehali iba na od nás zaslané písomné podklady, fotodokumentáciu, odporúčania zo seniorátov a dištriktov, a taktiež na ústne informácie od obidvoch podpredsedov ZED. Kým v minulom roku bolo na opravy fár rozdelených približne o 15 000 eur menej než obvykle, v tomto roku to bolo zhruba o rovnakú sumu viac. Všetky ostatné fondy fungovali v štandardnom režime.

Žiaľ, spolupráca so zahraničnými partnermi je poznačená napätím, ktoré do vzájomných vzťahov vnáša Durínsky farársky spolok prostredníctvom svojho predsedu. Konflikt vznikol na základe požiadavky partnerov z Durínska, aby sme im poslal menoslov našich kolegov, ktorým boli znížené mzdy z titulu ich príslušnosti k AsloZ. Taktiež nás požiadali, aby sme uviedli aj sumu, o ktorú im boli krátené ich mzdy v porovnaní s ostatnými. Durínsky farársky spolok sa totiž rozhodol týchto našich kolegov podporiť tak, že im príslušnú časť mzdy, o ktorú mali prísť, doplatí

zo svojich prostriedkov. Brat Martin Michaelis doslova napísal, citujem: „Ausdrücklich wurde dabei auch beschlossen, dass diese Hilfe zukünftig nicht mehr direkt sondern vorzugsweise über den Pfarrverein in der Slowakei ausgereicht werden soll... Wir würden dann das Geld auf das Konto des Pfarrvereins ZED überweisen und Ihr könntet es weitergeben.“ Pre tých, ktorí nehovoria po nemecky, prekladám do slovenského jazyka: „Vyslovene sa tiež rozhodlo, že táto pomoc sa v budúcnosti už viac nebude poskytovať priamo, ale prednostne prostredníctvom farárskeho spolku na Slovensku... My by sme potom peniaze poukazovali na účet farárskeho spolku ZED, a vy by ste ich mohli odovzdávať ďalej.“ Výbor ZED spoluprácu v tejto konkrétnej veci odmietol listom, na základe ktorého s odstupom času čelí žalobe zo strany AsloZ, a to kvôli neoprávnenému zásahu do dobrej povesti AsloZ. Keďže sme predmetný list poslali jedinému adresátovi, totiž predsedovi Durínskeho farárskeho spolku Martinovi Michaelisovi, za zmienku stojí, akou cestou sa náš list dostal do rúk AsloZ. Martin Michaelis ho asi s dvojmesačným odstupom preposlal Milošovi Klátikovi a ten v priebehu necelých troch hodín Jaroslavovi Mervartovi.

Napätie v tomto roku ďalej narástlo kvôli žiadosti na zateplenie fary z cirkevného zboru Švábovce. Brat Martin Michaelis v prvom kroku ešte v roku 2019 navrhol túto faru nezateplovať, ale asanovať a postaviť novú. Zbor však išiel svojou vlastnou cestou. V ďalšom kroku bola žiadosť cirkevného zboru odročená na posúdenie v neskoršom termíne. Čas mal ukázať, či opatrenia realizované cirkevným zborom zabránili ďalšej tvorbe zdraviu škodlivých plesní. Týždeň pred online rokaním s nemeckými partnermi sme dostali z cirkevného zboru email s oznámením, že zbor svoju žiadosť sťahuje, pretože už dostal finančnú podporu z Durínskeho farárskeho spolku vo výške 10 000 eur. O tomto jednostrannom kroku

durínskych kolegov sme neboli vopred informovaní nielen my, ale to isté platí aj o kolegoch farárskeho spolku z Württemberska, ktorí to vnímali veľmi negatívne a celkom jasne bratovi Michaelisovi povedali, že vnáša napätie nielen vo vzťahu k ZED, ale aj k ich farárskemu spolku. Deklarovali, že oni budú finančnú pomoc poskytovať vždy iba v rámci dohodnutých pravidiel. Brat Michaelis zasa potvrdil, že Durínsky farársky spolok v tom, čo robí, bude v budúcnosti pokračovať.

Nám vo Výbore ZED neprekáža finančná podpora pre cirkevný zbor vo Švábovciach, ale skutočnosť, že sa tak stalo mimo rámca akýchkoľvek dohodnutých pravidiel. To totiž znamená, že prístup k finančnej podpore z Durínskeho farárskeho spolku nie je pre všetky naše cirkevné zbory rovnaký. Drvivá väčšina našich zborov zrejme o takejto možnosti uchádzať sa o finančnú podporu nemá ani potuchy.

Treba povedať, že niekdajšiu dobrú atmosféru vo vzťahoch našich farárskych spolkov nahlodal vírus nedôvery, a my dnes len márne hľadáme vhodnú vakcínu, ktorá by zabránila jeho ďalšiemu šíreniu sa. Rovnako bezradní sú aj naši kolegovia z württemberského farárskeho spolku. Kvôli objektivite na záver konštatujem, že o ukončení vzájomnej spolupráce neuvažuje ani jedna zo zúčastnených strán. Ja osobne si však partnerstvo predstavujem inak, než iba v akomsi mechanickom prijímaní finančnej podpory. Ak sa vo vzájomnej komunikácii nemôžeme vyjadrovať slobodne kvôli obavám, že sa nám čokoľvek povedané alebo napísané môže ako bumerang od ďalších subjektov vrátiť v podobe nejakej žaloby, potom máme k sebe v skutočnosti veľmi ďaleko, a takýto vzťah môžeme len veľmi ťažko považovať za partnerský. Bol by som veľmi rád, keby sme v budúcnosti vo vzťahu k Durínskemu farárskemu spolku opäť mohli spolu s apoštolom Pavlom hovoriť: „**Radujem sa, že vám vo všetkom môžem dôverovať.**“ (2K 7, 16)

V uplynulom období sme najmä čas lockdownu využili na viacero webinárov prostredníctvom platformy Zoom. Oslovili sme členov vedeckej rady EBF UK, ktorí si pre nás pripravili päť prednášok na zaujímavé témy. K účasti na webinároch sme pozvali našich kolegov z ČCE, SCEAV a Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku. Ďalších šesť webinárov patrilo záujemcom o bálintovské skupiny.

Vo Výbore ZED sme privítali iniciatívu sestry Evy Oslíkovej na zorganizovanie celodennej medzinárodnej online Konferencie evanjelických teologičiek na tému Farárka v 21. storočí. Konferencia sa konala pri 70. výročí ordinácie prvej farárky v ECAV na Slovensku Dariny Bancíkovej.

V tomto roku sa zavŕšilo trojročné obdobie nášho snaženia o navýšenie mzdy pre našich duchovných. ZED však neobmedzil iba na nejaké alibistické kladenie požiadaviek ústredným orgánom ECAV, ale iniciatívne ponúkal aj možné riešenia a návrhy na modely financovania. Skutočnosť, že dnes sa už našim kolegom vyplácajú mzdy, ktoré predstavujú priemerné zvýšenie zo 716 eur na 900 eur mesačne v hrubom, považujeme za úspech. Zároveň to je zrejme maximum toho, čo sme v súčasnej ťaživej pandemickej situácii mohli dosiahnuť. Navrhujem Valnému zhromaždeniu, aby formou krátkeho vyhlásenia v EPST vyjadrilo poďakovanie cirkevným zborom, ktoré prispievajú do Fondu finančného zabezpečenia, ako aj ich členom, ktorí svojou obetavosťou, štedrosťou a ochotou k darcovstvu umožnili takúto pozitívnu zmenu v odmeňovaní našich duchovných. Vďaka nim sa totiž celoročné výdavky ECAV na mzdy duchovných počnúc 1. júlom 2021 podarilo navýšiť o približne jeden milión eur.

Z tohto miesta ďakujem aj bratovi Marošovi Šefrankovi a jeho spolupracovníkom, ktorí dvakrát do roka pripravujú elektronické vydanie nášho stavovského časopisu Melanchton. Robia tak napriek tomu, že nemajú žiadnu istotu, či tento náš časopis vôbec niekto číta. Chcú však veriť, že ich práca nie je celkom zbytočná, a že Melanchton má svojich stálych čitateľov.

Mnohí z nás začiatkom tohto kalendárneho roka dúfali, že dostupné očkovacie látky proti koronavírusu prinesú určitú úľavu už v tomto roku. Nádejali sme, že už nebude treba plošne zatvárať kostoly, školy, športoviská, kiná, divadlá,

reštaurácie, obchodné prevádzky a všelijaké iné zariadenia. Dnes však pozeráme do budúcnosti opäť s narastajúcimi obavami. A to nielen kvôli zasa silnejúcemu koronavírusu. Určite mnohí z nás cítia, že ľudstvo veľmi potrebuje niečo také ako celospoločenské uzdravenie. Kresťanstvo bolo v minulosti veľmi silné práve vtedy, keď ho Božia moc formujúca život inšpirovala k milosrdnému konaniu. Cítíme, že dnes potrebujeme poriadnu dávku takejto inšpirácie. No, a aby bol jej účinok vzhľadom na naše duchovné zdravie ešte výraznejší, zrejme by sa nám zišli dávky dve alebo aj tri.

PREDSTAVUJEME SPOLOČENSTVO DUCHOVNÝCH LIPTOVSKO-ORAVSKÉHO SENIORÁTU

Mgr. Jana Velebírová, tajomníčka SPK LOS, zborová farárka v cirkevnom zbore Važec
Mgr. Daniela Mikušová, predsedníčka SPK LOS, zborová farárka v cirkevnom zbore Liptovský Peter

Liptovsko-oravský seniorát (LOS) začína na východe zborem Važec a na západe končí Kral'ovanmi, najsevernejším zborem je filiálka v Tvrdošíne, najjužnejší zbor je v Kral'ovej Lehote. Susedíme s Tatranským, Zvolenským a Turčianskym seniorátom. Náš seniorát tvorí 30 zborov a v nich v súčasnosti slúži 34 farárov (18 žien a 17 mužov) a seniorátna kapláňka. V senioráte pôsobia aj vojenský, väzenský a policajný duchovní a v spojenej evanjelickej škole pracuje ako duchovná správkynia jedna sestra farárka. Máme aj troch duchovných na dôchodku.

Stretávame sa pravidelne – každý druhý pondelok v mesiaci, okrem prázdnin. Väčšinu stretnutí máme vzdelávaciu prednášku z rôznych oblastí a odborov na témy, ktoré reflektujú dianie v spoločnosti i cirkvi. Mali sme napr. prednášku psychológa s témou: Môže ma služba až príliš pohlcovať?, lekára, ktorý prišiel s témou: Neodarvinizmus a inteligentní desing, prednášku: Sprevádzanie ľudí s homosexuálnou náklonnosťou či praktickú ukážku biblického štúdia: Komunitné štúdium Biblie.

Naše farárske spoločenstvo sa zaujíma aj o dianie v cirkvi, preto sa na stretnutiach Seniorálnej pastorálnej konferencie (SPK) často rozprávame o záveroch zasadnutí vyšších cirkevných grémií a aktívne na ne reagujeme. Považujeme za dôležité byť informovaní a informovať aj naše zbory.

V rámci nášho bratstva funguje aj farársky spevokol, ktorý svojim spevom slúži pri rôznych príležitostiach.

Aktívne sa zúčastňujeme teologickej konferencie v Malenoviciach organizovanou Sliezskou cirkvou ev. a. v. Radi ideme aj na výjazdové SPK, pri ktorých navštevujeme bratstvá iných seniorátov.

Najmenej dvakrát do roka sa stretávame pri Večeri Pánovej aj so svojimi rodinami. Občas sa nám podarí zorganizovať aj samostatné stretnutia farárskych rodín v prírode.

Ako farári sme tiež rozdelení do niekoľkých pracovných skupín, ktoré sa venujú príprave aktivít v rámci seniorátu. Sú to sekcie práce s deťmi, ženami, mládežou, mužmi, médiami a máme aj cestovateľskú sekciu. Sme teda zodpovední nielen za prácu vo svojich zborech, ale aj za život seniorátu.

Aktívne medzi sebou spolupracujú aj farári v okolitých zborech a samotné zbory. Napr. farári Oravy sa stretávajú raz mesačne pri modlitbách a rozhovoroch. Viaceré cirkevné zbory spolupracujú medzi sebou a spoločne organizujú stretnutia mládeže alebo mužov. Okrem toho organizujeme raz mesačne stretnutie dorastu a raz do roka KOLOS – stretnutie konfirmandov LOS. Milou aktivitou sú aj dni LOS, ktoré sa konajú raz za rok. V rámci seniorátu sa raz, dvakrát do roka organizuje aj stretnutie detí, mládeže, žien i mužov.

Obdobie pandémie samozrejme zasiahlo aj náš seniorát, ale veľká časť aktivít sa presunula do online priestoru a mnohé cirkevné zbory vyvinuli veľké úsilie, aby práca v zborech mohla pokračovať. A to isté platí aj o našich SPK. Na viac ako polrok sme sa presunuli s našimi stretnutiami do tohto priestoru aj my. Ale osobné spoločenstvo nám veľmi chýbalo a tešíme sa, že sme sa opäť mohli stretnúť ako bratia a sestry v reálnom priestore.

NA CESTE K ZMIERENIU MEDZI EVANJELIKMI A KATOLÍKMI – DOKUMENT OD KONFLIKTU K SPOLOČENSTVU

Eva Guldánová, ThM

Doktorandka na Katedre systematickej teológie

Evangelickej bohosloveckej fakulty UK Bratislava

(jedna z troch prezidentiek Ekumenického fóra kresťanských žien Európy)

OD KONFLIKTU K SPOLOČENSTVU

SPOLOČNÁ EVANJELICKO-KATOLÍCKA PRIPOMIENKA
REFORMÁCIE V ROKU 2017
SPRÁVA EVANJELICKO-RÍMSKOKATOLÍCKEJ
KOMISIE PRE JEDNOTU

RED. POZNÁMKA:

Text pochádza z r. 2017.

Dokument „Od konfliktu k
spoločenstvu“ bol témou na
Teologickej konferencii

25.-27.10.2021 v Poprade,
organizovanej ECAV na Slovensku
a Združením evanjelických
duchovných.

Protestanti a katolíci boli po storočia skupinami v konflikte a vzájomnom protiklade. Viedli proti sebe vojny, ktoré zničili tisíce životov a aj po skončení desaťročia trvajúcich vojen, pretrval medzi nimi antagonizmus, nedôvera, vzájomné opovrhovanie, a neraz i nenávisť. Tie boli sprevádzané skúsenosťami poníženia a nespravodlivosti na obidvoch stranách. Konflikt medzi týmito dvoma kresťanskými náboženskými skupinami zmenil tvár Európy a zanechal na nej hlbokú ranu, zvnútornenú v mnohých miestnych spoločenstvách a jednotlivcoch. Storočia, ktoré nasledovali po období Reformácie boli nevyhnutne časom, kedy jedna i druhá strana musela nájsť (respektíve znovu vybudovať) svoju identitu a keďže jedni i druhí boli zranení a sklamaní tým, čo si navzájom spôsobili, jedna i druhá strana mala tendenciu sa definovať tak, že my nie sme takí alebo nerobíme to alebo to, my neučíme to alebo iné, lebo to učia tí druhí. Ešte aj dnes skupiny v rámci jedného či druhého vierovyznania niekedy budujú svoju identitu v protiklade k tomu druhému. Tento konflikt a tieto postoje spôsobili na obidvoch stranách obrovské množstvo bolesti a utrpenia. [1]

Keď si to uvedomíme, môžeme len skonštatovať, že zmena, ku ktorej prišlo v 20. storočí prostredníctvom ekumenického hnutia, je niečo, čo má svoj zdroj za hranicami našich možností, jej základ je v prameni dobroty, ktorý nás presahuje, je to dielo Ducha Svätého. Boh pohlol zranené, ale kamenné srdcia skupín v konflikte k túžbe zmeniť túto hroznú situáciu, pohlol ich k túžbe po zmierení, a svojou tvorivou mocou, ktorá neustále robí všetko nové, z nás spravil a neprestáva robiť nástroje zmierenia.

1 Porov. Common Prayer [Spoločná modlitba] (2016),

<https://www.lutheranworld.org/content/joint-common-prayer-lutheran-catholic-common-commemoration-reformation-2017>, prístup 21. apríla 2016, s.14: „Evanjelici a katolíci sa často zameriavali na to, čo ich jedných od druhých oddeľovalo, skôr ako na to, čo ich spájalo. Akceptovali, že evanjelium bolo pomiešané s politickými a ekonomickým záujmami tých, ktorí boli pri moci. Ich zlyhania mali za následok smrť stoviek tisícov ľudí. Rodiny boli rozbité, ľudia posielaní do väzenia a mučení, viedli sa vojny a zneužívalo sa náboženstvo a viera. Ľudia trpeli a hodnovernosť evanjelia bola podkopávaná. Dôsledky toho majú dodnes na nás dopad. Hlboko ľutujeme zlo, ktoré si katolíci a evanjelici vzájomne spôsobili.“

Tento rok, kedy si pripomíname 500. výročie Reformácie 16. storočia, sa preto tieto dve hlavné skupiny západného kresťanstva – protestanti a katolíci – chcú posunúť od konfliktu opäť k spoločenstvu. Rok 2017 k tomu ponúka jedinečnú príležitosť. „Tento pamätný rok pre nás predstavuje dve výzvy: očistenie a uzdravenie spomienok a obnovenie kresťanskej jednoty v súlade s pravdou evanjelia Ježiša Krista,“ [2] napísali v mene Evanjelicko-rímskokatolíckej komisie pre jednotu katolícky biskup Karlheinz Diez a evanjelický biskup Eero Huovinen. Spoločná komisia pre jednotu pripravila pri tejto príležitosti dokument s názvom Od konfliktu k spoločenstvu. Dokument chce byť sprievodcom pri spomienkových príležitostiach na 500. výročie Reformácie a na ceste k nim pre evanjelikov rovnako ako pre katolíkov. Pozýva k spoločnej spomienke aj ďalších kresťanov. Chce napomôcť zblíženie a zmierenie zvlášť medzi týmito dvoma kresťanskými spoločenstvami, ale tiež medzi kresťanskými cirkvami v širšom zmysle.

Ako tento dokument napomáha zmiereniu? Robí to aspoň štyrmi rôznymi spôsobmi:

I. Pozýva nás pripomenúť si výročie iným spôsobom, ako sa to robilo v minulosti.

II. Ponúka po prvýkrát na medzinárodnej úrovni spoločné prerazprávanie dejín Reformácie.

III. Pozerá sa na 4 hlavné sporné teologické otázky z obdobia Reformácie, prezentuje ich vyváženým spôsobom, a ukazuje pokrok a významné zblíženie, ktoré sa v týchto teologických otázkach dosiahlo vďaka ekumenickým dialógom.

IV. Úprimným a citlivým spôsobom vyjadruje žiaľ nad tým, čo sa stalo v minulosti a pomáha tak obojstranným pochopiť bolesť, ktorú zakúsili tí druhí, a pozýva k pokániu a ľútosti. Zároveň prináša do popredia mnohé dary, ktoré Reformácia priniesla, pokrok, ku ktorému bola impulzom, za čo obe spoločenstvá cítia a chcú vyjadriť vďačnosť. Táto spoločná vďačnosť za dary Reformácie a pokánie a ľútosť sú vyjadrené v množstve ekumenických bohoslužobných príležitostí, ktoré sa v kontexte päťstoročnice konajú. Predovšetkým sa tak stalo v spoločnej bohoslužbe 31.10. minulý rok v meste Lund [3] I. vo Švédsku, ktorú za Svetový luteránsky zväz (SLZ) ako najvyšší predstavitelia viedli jeho vtedajší prezident biskup Munib Younan a generálny tajomník Dr. Martin Junge, a za Vatikán pápež František spolu s predsedom Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov kardinálom Kurtom Kochom.

Na tieto štyri aspekty sa teraz pozrieme bližšie, rozvedieme ich a ilustrujeme na konkrétnych príkladoch z dokumentu.

I.

Dokument začína tým, že predstavuje charakter predchádzajúcich storočných výročí začiatku Reformácie. Zároveň poukazuje na nový ekumenický, globálny a sekulárny kontext, v ktorom sa päťsté výročie pripomína dnes, v roku 2017. Pozýva nás k tomu, aby sme túto spomienku urobili inou, ako boli tie predchádzajúce. Aby nebola zdrojom ďalšieho vzdiaľovania sa, rozdelenia a bolesti, ale príležitosťou k spoločnej radosti a oslave a tiež krokom k uzdraveniu vzťahov prostredníctvom pokáania a odpustenia.

Dokument priznáva, že v minulosti sa storočnice Reformácie „oslavovali honosne a slávnostne. Na týchto podujatiach bývali obzvlášť viditeľné protikladné pohľady rôznych konfesijných skupín. Pre evanjelikov predstavovali tieto spomienkové dni a storočnice príležitosť znovu prerazprávať príbeh počiatku charakteristickej - »evanjelickej« - formy ich cirkvi, aby tak zdôvodnili svoju osobitú existenciu. To bolo prirodzene spojené s kritikou Rímskokatolíckej cirkvi. Katolíci na druhej strane využívali takéto pamätné udalosti ako príležitosť k obvineniu

2 From Conflict to Communion: Lutheran-Catholic Common Commemoration of the Reformation in 2017 [Od konfliktu k spoločenstvu: Spoločná evanjelicko-katolícka spomienka na reformáciu v roku 2017], Leipzig: Evangelische Verlagsanstalt a Paderborn: Bonifatius, 2013, s.7 (Predslov). Slovenský preklad pripravila ekumenická prekladateľská skupina, jeho vydanie sa pripravuje. Ďalej citované ako FCTC s uvedením príslušného citovaného paragrafu.

3 Mesto Lund bolo na túto príležitosť zvolené preto, že tam bol v roku 1947 založený Svetový luteránsky zväz (SLZ).

evanjelikov z neospravedlniteľného oddelenia sa od pravej cirkvi a z odmietnutia Kristovho evanjelia.“ [4] „Nakoľko tieto opisy minulosti boli väčšinou protichodné, často prehlbovali konflikt medzi konfesiami a niekedy viedli k otvorenej nevraživosti.“ [5]

Dnes žijeme v zmenenej realite. „Evanjelici a katolíci sa v súčasnosti tešia narastajúcemu vzájomnému porozumeniu, intenzívnejšej spolupráci a väčšej vzájomnej úcte. Spoločne dospeli k poznaniu, že je viac toho, čo ich spája ako toho, čo ich rozdeľuje“. [6] Preto v ostrom kontraste k predchádzajúcim storočniciam si rok 2017 evanjelici a katolíci túžia pripomenúť spoločne [7] a vnímajú ho ako príležitosť k prehĺbeniu spoločenstva medzi nimi. [8] Navyše, keďže evanjelici si uvedomujú, že to, za čo ďakujú Bohu vo vzťahu k Reformácii, „nie je dar, ktorý si môžu nárokovať iba pre seba“, „chcú sa podeliť o tento dar so všetkými ostatnými kresťanmi. Preto pozývajú všetkých kresťanov, aby s nimi oslavovali spoločne.“ [9]

Rok 2017 nie je len 500. výročím Reformácie, ale aj 50. výročím medzinárodného ekumenického dialógu evanjelikov a katolíkov, ktorý vedie Svetový luteránsky zväz s Vatikánom. V tomto dialógu sa katolíci a evanjelici začali opäť jeden druhého počúvať a vidieť v sebe bratov a sestry v Kristovi. Posledným ovocím tohto dialógu je v súčasnosti práve dokument *Od konfliktu k spoločenstvu*. Generálny tajomník SLZ Dr. Martin Junge v tejto súvislosti zdôrazňuje: „Preto sú nevyhnutné potvrdzujúce akcie, aby sme v rámci spomienky na päť storočí Reformácie neprehliadli, neodsunuli na vedľajšiu koľaj, alebo nezatlačili do ústrania týchto 50 rokov.“ [10] Tohtoročná pamiatka Reformácie by nás tiež mala viesť k tomu, aby sme sa zamysleli nad tým, ako čo najvhodnejšie odovzdávať ďalej v dnešnej sekularizovanej a globalizovanej spoločnosti naše tradície a bohatstvo viery „tak, aby sa nevytvárali nové zákopy medzi kresťanmi rôznych vyznaní“ [11] a neudržiavali sa staré antagonizmy. [12]

Nakoniec: „V roku 2017 sa katolícki a evanjelickí kresťania najvhodnejšie obzrú na udalosti pred 500 rokmi tak, že postavia do centra evanjelium Ježiša Krista.“ [13] Spomienkové slávnosti by nemali byť predovšetkým glorifikáciou osôb alebo oslavou udalostí, ktoré sú dnes súčasťou histórie. V „Poznámkach ku kázni“ autori Spoločnej modlitby pripravenej pre príležitosti spoločných ekumenických spomienkových slávností 500. výročia Reformácie hovoria: „Pamiatka Reformácie by mala byť oslavou Ježiša Krista, keďže reformátori videli ako svoju hlavnú úlohu poukazovať na Krista, „cestu, pravdu a život,“ a pozývať ľudí k dôvere v Krista. Kristus má byť oslávený. Martin Luther a ďalší reformátori sa usilovali len byť „svedkami Kristovými“.“ [14]

4 FCTC, par. 5.

5 FCTC, par. 8.

6 FCTC, par. 1.

7 FCTC, par. 7.

8 FCTC, par. 4.

9 FCTC, par. 226. Porov. Martin Junge: *From Conflict to Communion – A prophetic witness in a fragmented world* [Od konfliktu k spoločenstvu – prorocké svedectvo v rozdelenom svete], hosťovská prednáška (Scherer lecture) 13. októbra 2015 na Lutheran School of Theology at Chicago, dostupné na <https://vimeo.com/143148130>, prístup 17. apríla 2016. Ďalej citované ako Junge, Scherer lecture.

10 Junge, Scherer lecture, porov. FCTC, par. 7.

11 FCTC, par. 12; porov. tiež par. 242.

12 Porov.: „Medzi ďalšie výzvy, ktorým sa spomienka na Reformáciu v roku 2017 musí postaviť, patria ... strata základných cirkevných tradícií, a ako dôsledok strata množstva z pokladu samotného evanjelia. Mnoho ľudí bude potrebovať znovu sa naučiť tieto základné elementy. Táto aktivita môže zároveň poskytnúť obrovskú ekumenickú príležitosť, ktorá tiež pomôže pri prekonávaní konfesionálnych konfliktov, ktoré tak celoplošne poškodili dôveryhodnosti kresťanstva.“, in: Karl P. Donfried: *From conflict to communion and the renewal of the church* [Od konfliktu k spoločenstvu a obnova cirkvi], Lutheran Forum, 48 no 3 jeseň 2014, s. 43.

13 FCTC, s. 7 (Predslov); porov. tiež par. 245.

14 Common Prayer, s. 8.

II.

Druhá kapitola dokumentu *Od konfliktu k spoločenstvu* prináša najnovší historický výskum o Martinovi Lutherovi a období Reformácie. Za posledné storočie nastal posun ako v katolíckom tak aj v evanjelickom pohľade na toto obdobie. Dnes je vďaka pokroku vo vedeckom výskume pohľad na toto obdobie omnoho komplexnejší, objektívnejší a tým pádom aj bližší pravdivému obrazu.

„To, čo sa stalo v minulosti, nemožno zmeniť. To, čo si z minulosti pripomínáme a spôsob, akým si to pripomínáme, sa ale postupom času môže naozaj meniť. ... S výhľadom na rok 2017 nejde o to, aby sme rozprávali iné dejiny, ale aby sme tieto dejiny prerozprávali iným spôsobom.“ [15] píše sa v dokumente.

Krátky opis pokroku v historickom výskume za posledné storočie, ktorý sa nachádza v kapitole II, vyúsťuje do tretej kapitoly. Kapitola III s nadpisom „Historický náčrt evanjelickej reformácie a katolíckej odpovede“ je spoločným vyrozprávaním udalostí a otázok Reformácie 16. storočia. „Uzdravenie spomienok môže začať len, keď si spoločne vyrozprávame dejiny, spolu ich zhodnotíme a spolu ich pochopíme.“ [16], hovorí Dr. Martin Junge.

Cirkvi na celom svete často podporovali túto metodológiu spoločného prerozprávania spoločnej histórie v situáciách, „keď sa miestne spoločenstvá a občianske spoločnosti usilovali prekonať traumy, rozdelenie, a temné spomienky“. Cirkvi však „neboli veľmi horlivé v tom, aby aplikovali túto metodológiu na svoje vlastné traumatické skúsenosti rozkolu, násilia a rozdelenia,“ [17], dopĺňa Junge.

Evanjelici túto metódu po prvý krát na medzinárodnej úrovni použili v ekumenickom dialógu s mennonitmi.

Evanjelicko-mennonitský dialóg „sa uchýlil k tejto metodológii zdieľaných dejín, spoločného vyrozprávania histórie, keď ťaživé spomienky bránili plodnej teologickej diskusii.“ [18] Dialóg medzi evanjelikmi a mennonitmi, ktorý vyvrcholil zo strany SLZ požiadanim mennonitov o odpustenie, bol spolu so Spoločným vyhlásením k učeniu o ospravedlnení hlavnou inšpiráciou dokumentu *Od konfliktu k spoločenstvu*. Dr. Junge ich oba označil za „pôrodné babice“ tejto poslednej správy Evanjelicko-rímskokatolíckej komisie pre jednotu. [19]

Kapitola III rozpráva dejiny Reformácie spoločne, spôsobom, ktorý sa snaží byť objektívny, spravodlivý, prijateľný pre obe strany, a láskavý k obidvom stranám. Spôsobom, ktorý nie je predpojatý a nepokračuje v udržiavaní obrazu toho druhého ako nepriateľa v protiklade k zobrazovaniu tých vlastných ako hrdinov – čo v minulosti posilňovalo rozdelenie a skresľovalo skutočnosť.

Na rozdiel od toho, ako to bolo v minulosti, sa ekumenickí teológovia v opise toho, ako prebiehala Reformácia, rozhodli už viac „nepresadzovať svoje konfesiónálne sebazdôraznenie na úkor svojich partnerov v dialógu, ale radšej hľadať to, čo majú v odlišnostiach a dokonca aj v protikladoch spoločné, a týmto pracovať na prekonaní odlišností, ktoré rozdeľujú cirkev.“ [20]

III.

Kapitola IV správy *Od konfliktu k spoločenstvu* buduje na III. kapitole. Prináša štyri ústredné témy Reformácie, ktoré boli od 16. storočia spornými otázkami medzi katolíkmi a evanjelikmi: ospravedlnenie, Večera Pánova, kňazský úrad, Písmo a tradícia. „Diskusia o každej téme sa skladá z troch krokov. Ako prvá je predstavená

15 FCTC, par. 16.

16 Junge, Scherer lecture.

17 Junge, Scherer lecture.

18 Junge, Scherer lecture.

19 Junge, Scherer lecture. Porov. tiež: „Mennonitská akcia [požiadanie o odpustenie medzi evanjelikmi a mennonitmi], typická svojim zameraním na zmierenie, vytvorila rozhodujúci model pre evanjelikov a katolíkov, ako pristúpiť k výročiu a pozvala nás oboch k tomu, aby sme opustili situáciu konfrontácie a konfliktu posunuli sa smerom k zmiereniu a rastúcemu spoločenstvu.“, ibid.

20 FCTC, par. 17.

Lutherova perspektíva ku každej zo štyroch teologických tém, ďalej nasleduje krátky opis katolíckeho postoja s ohľadom na danú tému. Zhrnutie ukazuje ako bola Lutherova teológia vnesená do ekumenického dialógu s katolíckym učením.“ [21]

Kapitola ukazuje, ako sa ekumenickým dialógom podarilo významne pokročiť pri objasňovaní rozdielov a vzájomnom zblížovaní cirkví, pričom výsledný spoločný postoj umožňuje rozdiely v dôrazoch v rámci jednoty v ústredných bodoch. Ukazuje, ako ďaleko sme sa dostali za 50 rokov dialógu, a že najspornejšie otázky boli vďaka pozornému vzájomnému načúvaniu rozriešené. Kapitola zároveň otvorene hovorí o tom, čo zostáva otázkou na diskusiu a kde sa líšime. Poctivo tak umožňuje zaznieť obidvom hlasom.

Zdôrazníme teraz hlavné výsledky, najdôležitejšie, a mohli by sme obrazne povedať „najsладšie“, ovocie týchto ekumenických dialógov.

V otázke ospravedlnenia, ktorou sa zaoberalo predovšetkým Spoločné vyhlásenie k učeniu o ospravedlnení, záver kapitoly zhrňa:

Evanjelici a katolíci [v 16. storočí] vzájomne zavrhnú učenie vierovyznania toho druhého. Preto diferencujúci konsenzus, ako ho predstavuje Spoločné vyhlásenie k učeniu o ospravedlnení, obsahuje dva aspekty. Na jednej strane Vyhlásenie tvrdí, že vzájomné zavrhnutia, ako sú obsiahnuté v katolíckom a evanjelickom učení, sa [viac] nevzťahujú na to druhé vyznanie. Na druhej strane, Vyhlásenie pozitívne potvrdzuje konsenzus v základných pravdách učenia o ospravedlnení ... »Vo svetle tohto konsenzu sú zostávajúce rozdiely v jazyku, v teologickom rozpracovaní a v kladení dôrazov pri ponímaní ospravedlnenia ... prijateľné. Preto evanjelické a rímskokatolícke vysvetlenia viery v ospravedlnenie sú vo svojej rozdielnosti navzájom otvorené a nerušia konsenzus v základných pravdách« (SV 40). »... Učenie evanjelických cirkví predložené v tomto Vyhlásení nespadá pod odsúdenie Tridentského koncilu. Odsúdenia v evanjelických Symbolických knihách sa nevzťahujú na učenie Rímskokatolíckej cirkvi predložené v tomto Vyhlásení« (SV 41).“ [22]

Čo sa týka Večere Pánovej, dialóg sa venoval niekoľkým témam. Hlavnými otázkami boli skutočná prítomnosť Krista vo sviatosti a Eucharistia ako obeť. Evanjelici a katolíci boli v dialógu schopní spoločne povedať:

„Otázka reálnej prítomnosti Ježiša Krista vo Večeri Pánovej nie je medzi katolíckymi a evanjelikmi vecou rozporu.“

[23] „Evanjelici a katolíci môžu spoločne potvrdiť reálnu prítomnosť Ježiša Krista vo Večeri Pánovej“ [24]

„Koncept anamnesis pomohol rozriešiť kontroverznú otázku, ako dať do správneho vzťahu raz a navždy dostatočnú obeť Ježiša Krista s Večerou Pánovou ...“ [25] „Ak sa bude Večera Pánova vždy dôsledne chápať ako skutočná pamiatka, tak rozdiely v porozumení eucharistickej obety sú prijateľné pre katolíkov aj evanjelikov.“ [26]

Čo sa týka ordinovaného úradu došlo tiež k významnému priblíženiu, najmä v otázkach kňazstva všetkých pokrstených, božského pôvodu ordinovaného úradu, základných úloh ordinovaného služobníka, obradu ordinácie, apoštolicity, chápania miestneho a regionálneho úradu, služby pre všeobecnú cirkev a iných otázok. Ak by sme mali uviesť len niekoľko najvýznamnejších príkladov zblíženia, mohli by sme odčitovať nasledovné:

„»Katolíci a evanjelici sa zhodujú na tom, že všetci pokrstení, ktorí veria v Krista, majú podiel na Kristovom kňazstve a sú tak poverení, aby »zvestovali veľké skutky toho, čo [ich] povolal z temnoty do svojho predivného svetla« (1Pt 2,9). Preto žiadnemu údu nechýba úloha v poslaní celého tela« (ApC 273).“ [27]

21 FCTC, par. 95.

22 FCTC, par. 138-139.

23 FCTC, par. 153.

24 FCTC, par. 154.

25 FCTC, par. 158.

26 FCTC, par. 159.

27 FCTC, par. 177.

„V chápaní úradu ordinovaného existuje spoločné presvedčenie o jeho božskom pôvode: »Katolíci a evanjelici spoločne tvrdia, že úrad ustanovil Boh a že je pre cirkev nevyhnutný. Božie slovo a jeho verejné zvestovanie v slove a v sviatosti je totiž nevyhnutné, aby sa zrodila a bola zachovaná viera v Ježiša Krista a spolu s týmto sa zrodila a bola zachovaná cirkev ...« (ApC 276).“ [28]

„Dokument Apoštolická Cirkev považuje za základnú úlohu ordinovaných služobníkov ako u evanjelikov tak i u katolíkov zvest' evanjelia“. [29] „Evanjelici a katolíci sa tiež zhodujú na tom, že zodpovednosť za vysluhovanie sviatostí nesú ordinovaní.“ [30]

„Pokiaľ ide o uvedenie do tohto osobitného úradu, existujú spoločné body: »Uvedenie do tohto úradu sa deje ordináciou, v ktorej je kresťan modlitbou a kladením rúk povolaný a poverený k službe verejného zvestovania evanjelia v slove a sviatosti. ...« (ApC 277).“ [31]

„Hoci katolíci a evanjelici vnímajú štruktúry úradu odlišne vzhľadom na odovzdávanie apoštolicity, zhodujú sa v tom, ... »že cirkev je apoštolská na základe vernosti apoštolskému evanjeliu« (ApC 292). Táto zhoda umožňuje uznanie z rímskokatolíckej strany, že jednotlivci, »ktorí vykonávajú úrad dohľadu, ktorý v Rímskokatolíckej cirkvi pripadá biskupom«, tiež »nesú osobitnú zodpovednosť za apoštolickú učenia v ich cirkvách«, a preto ich nemožno vylúčiť z »kruhu tých, ktorých konsenzus je podľa katolíckeho pohľadu znakom apoštolicity učenia« (ApC 291).“ [32]

„V priebehu dejín bol duchovný úrad evanjelikov schopný plniť svoju úlohu zachovať cirkev v pravde tak, že po skoro 500 rokoch od začiatku reformácie bolo možné vyhlásiť katolícko-evanjelický konsenzus týkajúci sa základných právd učenia o ospravedlnení. Ak podľa úsudku Druhého vatikánskeho koncilu Duch Svätý používa »cirkevné spoločenstvá« ako prostriedky spásy, tak môžeme predpokladať, že spomenuté dielo Ducha Svätého má dôsledky pre určité vzájomné uznanie úradov.“ [33]

Nakoniec, v otázke vzťahu Písma a tradície, boli evanjelici a katolíci schopní spoločne prehlásiť:

„V dôsledku biblickej obnovy, ktorá inšpirovala dogmatickú konštitúciu Dei Verbum Druhého vatikánskeho koncilu, sa stalo možným nové ekumenické pochopenie úlohy a významu Svätého písma. Ako konštatuje ekumenický dokument Apoštolická Cirkev: »Katolícka doktrína teda nezastáva to, čoho sa reformačná teológia obáva a čomu sa chce za každú cenu vyhnúť, totiž odvodenie autority Písma ako kanonickej a záväznej od autority cirkevnej hierarchie, ktorá kánon zverejňuje« (ApC 400).“ [34] „Druhý vatikánsky koncil nehovorí, že tradícia dáva vznik novým pravdám za hranicami Písma, ale že vyjadruje istotu o zjavení dosvedčenom Písmom« (ApC 410).“ [35]

„Evanjelici a katolíci môžu teda spoločne vysloviť záver: »Preto čo sa týka Písma a tradície, evanjelici a katolíci sú v takej rozsiahlej zhode, že ich rozličné dôrazy sami o sebe nevyžadujú, aby zotrvali v súčasnom rozdelení cirkví. V tejto oblasti existuje jednota v zmierenej rôznosti« (ApC 448).“ [36]

Ekumenické dialógy významne obohatili obidve spoločenstvá: „Okrem toho, že ekumenický dialóg spolu s historickým a teologickým výskumom umožňuje katolíkom lepšie porozumieť teológii Martina Luthera, poskytuje rovnako evanjelikom ako katolíkom lepšie vzájomné porozumenie učeniu toho druhého, odhaľuje hlavné body ich vzájomnej zhody, a otázky, kde je stále potrebné pokračovať v rozhovore.“ [37] Najväčšia zdieľaná hodnota dialógov spočíva v presvedčení, že „ekumenický dialóg je spoločným hľadaním pravdy kresťanskej viery.“ [38]

29 FCTC, par. 179.

30 FCTC, par. 181.

31 FCTC, par. 183.

32 FCTC, par. 185.

33 FCTC, par. 194.

34 FCTC, par. 206.

35 FCTC, par. 207.

36 FCTC, par. 210.

37 FCTC, par. 211.

38 FCTC, par. 34.

IV.

Posledná časť dokumentu sa vracia k úvodu. Na základe uvedomenia si, že prostredníctvom krstu patríme do jedného Kristovho tela, a teda patríme k sebe, nás správa vo svojej záverečnej časti pozýva radowať sa a oslawowať spolu. Zároveň nás, obe strany, pozýwa k sebareflexii, ľútosťi nad chybami a zlyhaniami, pokániu a odpusteniu. Volá nás tiež k záväzku spoločne prinášať tomuto swetu posolstwo ewanjelia a pokračowať na ceste k jednote.

Výzwa k vyznaniu hriechow proti jednote je zvlášť významná: „Keďže Ježiš Kristus sa pred svojou smrťou modlil k Otcovi, »aby všetci boli jedno«, niet pochyb, že rozdelenie tela Kristowho je v protiklade k Pánovej wůli a wzdoruje wýslovnému apoštolškému napomenutiu, ktoré nachádzame v Efezanom 4,3-6“. [39] „Tak ako spomienka v roku 2017 vyjadruje radowať a wd'ačnosť, musí tiež pre ewanjelikow a katolíkow vytworiť priestor, aby precítili bolesť nad zlyhaniami a priestupkami, winou a hriechom osôb a udalostí, ktoré si pripomínajú.“ [40]

Táto wina a hriech je otworene pomenowaná uznaním, že „[v] 16. storočí katolíci a ewanjelici nielenže často svojich protivníkow nepochopili, ale predstavowali ich názory prehnaným spôsobom a robili z nich karikatúry, aby ich zosmiešnili. Neustále porušowali ôsme prikázanie, ktoré zakazuje vydávať krivé swedectwo proti svojmu blížnemu. Dokonca, aj keď miestami boli protivníci woči sebe intelektuálne poctiví, ich ochota počúwať sa nawzájom a brať wážne požiadawky druhých bola nedostačujúca. Sporiaci sa chceli wyvrátiť a prekonať svojich protivníkow pričom často zámerne wyostrovali konflikty namiesto toho, aby hľadali riešenia upriamením pozornosti na to, čo majú spoločné. Predsudky a nepochopenia zohráwali veľkú úlohu pri charakterizovaní druhej strany. Wykonštruovali sa protiklady, ktoré sa následne odowzdávali d'alším generáciám. Obidve strany majú wážny dôwod k hlbkej ľútosťi nad spôsobom, akým wiedli svoje dišputy. Ako ewanjelici, tak aj katolíci nesú za to winu. Je nevyhnutné, aby ju pri spoločnom pripomínaní si udalostí spred 500 rokov otworene vyznali.“ [41]

Napokon, posledná, VI. kapitola, nás svojimi piatimi ekumenickými imperatívmi pozýwa posunúť sa dopredu, pokračowať na ekumenickej ceste s pevným záväzkom k jednote a silným dôrazom na to, čo nás spája namiesto toho, čo nás rozdeľuje.

Záver

Reformácia a to, čo po nej nasledowalo v d'alších storočiach, zanechala Európu a celý swet s hlbokou ranou. Hlbokou ranou nielen na twári Európy, ale hlavne na tele Kristowom. Rana sa môže uzdraviť len za dwowch podmienok: 1. ak ju wyčistíme, 2. ak ju viac nejatíme.

Proces čistenia môže niekedy bolieť, pretože znamená, že musíme ranu otworiť a odstrániť špinu a hnis. To nie je príjemné. Nie je príjemné pozerať sa twárou v twár našim zlyhaniam a slabým chvíľam, našej vlastnej špine a zdrojom bolesti. Musí sa to však urobiť, pretože práve tieto veci bránia rane, aby sa zahojila.

Prvá z týchto dwowch podmienok pre uzdravenie rozdelenia, rany na Kristowom tele, pre zmierenie medzi katolíkmi a ewanjelikmi, sa začala wzájomným ekumenickým dialógom a obzvlášť týmto dokumentom, v ktorom sú spoločne prerozprávané dejiny Reformácie – dejiny, ktoré wiedli k vytworeniu tejto rany, tohto rozdelenia. Sme pozvaní k wyčisteniu rany pokáním a wzájomným odpustením.

Tú druhú podmienku budeme naplňať, keď budeme oslawowať Reformáciu inak ako tomu bolo v minulosti, keď sa budeme pravdivo a bez predsudkow oboznamowať s vierou a osudmi tých druhých, ale tiež s d'alekosiahlymi wýsledkami ekumenických dialógow a budeme tieto wýsledky aplikowať do nášho konkrétneho každodenného života cirkvi. [42]

39 FCTC, par. 230.

40 FCTC, par. 228.

41 FCTC, par. 233.

cirkvi. [42] Keď sa dokážeme „odpútať ... od vzorcov myslenia, ktoré vznikajú z odlišností medzi konfesiami a zdôrazňujú ich“. [43] V našich spoločných stretnutiach a vo vzájomnom svedectve evanjelia sa musíme nechať neprestajne premieňať [44] – na obraz Kristov – aby sme sa so vzájomnou pomocou a pomocou Božou stávali lepšími kresťanmi, viac tým, k čomu nás Kristus povolal, aby cez našu službu a svedectvo mohol byť svet uzdravený, mohol zakúsiť zmierenie, a mohol uveriť.

42 Porov. Junge, Scherer lecture: „záväzok k ekumenickej zodpovednosti zahŕňa cielené potvrdzovanie mnohého ovocia, ktoré počas posledných niekoľko desaťročí priniesli bilaterálne ekumenické dialógy“.

43 FCTC, par. 34.

44 Porov. FCTC, par. 239, 240, 243.

Ekumenická bohoslužba podľa Lundskej liturgie
Teologická konferencia (25.-27.10.2021, Poprad)

VŠEOBECNÉ VNÚTORNO-MISIJNÉ PASTORÁLNE KONFERENCIE K 100. VÝROČIU (1921) EVANJELICKEJ CIRKVI A. V. NA SLOVENSKU V 1. ČSR PO ROZPADE RAKÚSKO-UHORSKA

Martin Šefranko, zborový farár v cirkevnom zbore Bratislava Legionárska

Po vzniku Československej republiky sa obnovilo konanie Všeobecných vnútorno-misijných pastorálnych konferencií. Stalo sa tak už v roku 1920.

Pastorálne konferencie sú zhromaždenia evanjelických kňazov pri Božom slove a Večeri Pánovej s cieľom vzdelávania sa prostredníctvom prednášok, posilnenia evanjelickej identity, zdokonalenia misijnej činnosti i riešenia aktuálnych nábožensko-cirkevných problémov. Konajú sa najčastejšie v regiónoch (seniorátoch). Po období protireformácie im organizačný základ dal Jozef Miloslav Hurban.

Celocirkevné zhromaždenie kňazov nesie názov Všeobecná pastorálna konferencia. Myšlienka jej konania vznikla v r. 1896 v Ružomberku na porade farárov Michala Bodického, Jána Alexandra Fábryho a Jána Mocka, ktorý predsedal 1. evanjelicko-luteránskej vnútorno-misijnej a pastorálnej konferencii (VVPK) 20. septembra 1899 v Modre. V r. 1899–1914 sa takéto konferencie konali každoročne, celkovo ich bolo 16. Činnosť VVPK bola pozastavená v období 1. svetovej vojny a krátko po nej (1915–1919). Obnovila sa v r. 1920.

V rokoch 1921 až 1950 sa Všeobecná vnútorno-misijná pastorálna konferencia konala každoročne, s výnimkou r. 1938, 1939, 1944, 1945 a 1947. Konferencie postupne viedli Michal Bodický (do r. 1923),

Ján Palic (do r. 1946), Július Dérer. Témy prednášok z týchto stretnutí prezrádzajú, aké otázky a problémy evanjelickí duchovní riešili. Niektoré nestratili aktuálnosť ani v súčasnosti, napr.: vnútromisijná práca a vyučovanie náboženstva, diakonia, využitie materiálnych prostriedkov na službu cirkvi, cirkevná disciplína kňazov, školy, misijné návštevy do cirkevných zborov s cieľom

Michal Bodický

oživenia zboru, ako vzbudiť väčší záujem o štúdium teológie. Ďalšie témy príspevkov na VVPK zas odzrkadľujú pálčivé problémy a zápasy cirkvi v období, keď sa konferencie konali: abstinencia, sirotince, pochovávanie samovrahov, zaradenie Večere Pánovej do programu hlavných služieb Božích, misia na Ukrajine, prijímanie Židov do

evanjelickej cirkvi v snahe zachrániť ich pred likvidáciou nacistami, protest proti chystanému zákonu o hospodárskom zabezpečení cirkvi štátom. V r. 1935 mala Všeobecná vnútorno-misijná pastorálna konferencia 211 členov, v r. 1940 sa k nej hlásilo 234 členov. Na VVPK v r. 1942 v Hronseku bolo prítomných 109 farárov, v r. 1949 v Piešťanoch 172 kňazov a 54 manželiek farárov. Počas zasadnutia VVPK mali zasadnutie Spolok evanjelických kňazov (SPEVAK) a Spolok evanjelických farárov (t. j. manželiek farárov).

Konferenciu v r. 1950 v Komárne pripravil a zvolal Július Dérer ako posledný predseda VVPK, no Štátna tajná bezpečnosť (ŠtB) ho na ňu nepustila. Slovenský úrad pre veci cirkevné zmenil pôvodný program VVPK. 17. marca 1950 bol Spolok evanjelických kňazov Poverením vnútra rozpustený a v ten istý deň zanikla aj Všeobecná vnútorno-misijná pastorálna konferencia. 20.4.1950 prišli do farskej kancelárie v Modre dvaja členovia Národnej bezpečnosti, okresný bezpečnostný referent a dvaja zástupcovia ŠtB zabaviť majetok SPEVAK, nakoľko je zrušený. Modranský farár Július Dérer, predseda VVPK aj predseda SPEVAK, argumentoval, že SPEVAK nemôže byť Poverením vnútra rozpustený, keďže je organizovaný v rámci cirkvi. Zástupcovia

Július Dérer

Poverením však trvali na vydaní korešpondencie. Dérer sa po tejto udalosti obrátil na biskupa a dištriktuálneho dozorcú, či sa má proti tomuto konaniu odvolať. Napriek úsiliu, nebolo v panujúcich politických pomeroch možné SPEVAK udržať.

Na celoslovenskej konferencii ev. kňazov v Komárne v septembri 1950 bol založený prípravný výbor Ústredia slovenských evanjelických kňazov. „Reakčný“ SPEVAK i VVPK boli nahradené Ústredím slovenských evanjelických kňazov (ÚSEK) – ktorého ustanovujúce zhromaždenie sa uskutočnilo v marci 1951. ÚSEK bol výberový spolok „pokrokových“, „vlasteneckých“ kňazov. Slúžil ako nástroj proticirkevnej politiky ateistického režimu a VVPK prestal organizovať. Pochopiteľne, veď na VVPK sa stretávalo spoločenstvo tých, ktorí sa snažili o prebúdzenie a posilňovanie viery. „Cieľom našich schôdzok a porád je priviesť každú dušu k Ježišovi“ (Ján Palic na VVPK v Košiciach v r. 1928).

Význam VVPK pre ev. cirkev hodnotí Július Dérer: „Všeobecná vnútornomisijná a pastorálna konferencia od roku 1899 bola fórum slovenských činiteľov a duchovným vodcom národa, iniciátorkou a usmerňovateľkou všetkej práce v cirkvi, hľadátkou pastorálnych spôsobov, matkou všetkých našich ústavov, zostavovateľkou vydavateľského programu a skutočnou kanonizátorkou našich bohoslužobných kníh. Čo požehnaného vzniklo za posledných 50 rokov v cirkvi, vyrástlo z tejto konferencie, našou úlohou je viesť a zveľaďovať v Božej službe odkaz jej zakladateľov.“

Použitá literatúra:

- Proksa Pavel: Od Hurbana k Struhárikovi – Pastorálne konferencie v rokoch 1871 – 1952, vyd. Tlačové štúdio Váry, Trnava 2003,
 Pivková-Žišková Zuzana: Okolnosti vzniku, činnosť a revitalizácia Združenia evanjelických duchovných, diplomová práca (KU Ružomberok 2008, FF, Katedra histórie), vyd. ViViT s.r.o. pre ZED, Kežmarok 2017,
 Petřík Borislav, Rybář Peter a kol.: Evanjelická encyklopédia Slovenska, vyd. BoPo pre GBÚ ECAV na Slovensku, Bratislava 2001,
 Uhorskai, Pavel: Ako to bolo (vyd. Tranoscus, Liptovský Mikuláš 1992),
 Uhorskai, Pavel, Albery Július a kol: Evanjelici v dejinách slovenskej kultúry 3, (vyd. Tranoscus, Liptovský Mikuláš 2002).

Zápisnice z mnohých VVPK boli vydané tlačou, stručné správy o konferenciách vychádzali v Cirkevných listoch. O VVPK sa podrobnejšie možno dočítať i v dielach:
 Bodický Michal: Rozpomienky a pamäti Michala Bodického (Turčiansky sv. Martin: Matica slovenská 1933),
 Hronec Pavel: Čítanie o Všeobecnej vnútornomisijnej a pastorálnej konferencii (rukopis, 1985).

ROZPOMIENKY MICHALA BODICKÉHO NA SYNODU V TRENČIANSKYCH TEPLICIACH KONANÚ V ROKU 1921

(Text je v dobovej slovenčine)

**Pripravil ThDr. Martin Riecky,
člen redakčnej rady, zborový farár-konsenior v cirkevnom zbore Levice**

Pre nás evanjelikov na Slovensku ostala v platnosti ústava cirkvi ev. a. v. v Uhorsku, kam sme do prevratu patrili. Že vláda na našu žiadosť zrušila na čas isté ustanovenia ústavy, ako sme to už spomenuli, to nemenilo na veci. Všetci sme vedeli, že o krátky čas svolá sa synoda, ktorá uvedie všetko do pravej koľaje. Pravda, hlavnou vecou bolo, ako zaopatriť synodálnych poslancov, lebo najmä v časoch veľkej drahoty sotva by sa bol kto dal vyslať na svoje trovy. Vtedy by iste i vláda bola dala na synodálne trovy niekoľko tisíc korún, lebo bola štedrá, často až prištedrá, ako to následky ukazujú. Ale to sme nechceli, lebo by sa bolo zdalo, že sme celkom závislí od nej a naši spoluveriaci, či Nemci či Maďari, boli by z toho urobili svetový škandál. Azda boli by mali príčinu nejst na synodu a vôbec spraviť rozvrat v cirkvi, na čo bolo, ako sme videli pri Nemcoch, dosť náklonnosti. Náš vysokonadaný Samko Zoch chytil sa latinského porekadla: Audaces fortuna iuvat (Smelým praje šťastie) a podľa jeho návrhu generálna rada 30. septembra 1920 (záp. b. 9.) uzavrela, že trovy synody zaokryje si cirkev sama, a to tak, že oba dištrikty zinkasujú si toľko korún, koľko majú duší; spôsob inkasovania ponecháva sa dištriktom, poťažne jednotlivým cirkevným sborom. Už som pripomenul, ako ľahko vykonalo sa v Krajnom, že sobrali a odovzdali, čo požadovala gen. rada na synodálne trovy. Synoda sa sišla 18. januára 1921 v Trenčianskych Tepliciach. Vtedy bolo ťažko najst také miesto, kde by synodálnych poslancov bolo možno zaopatriť sytom i bytom, lebo po mestách boli ešte múčne lístky. Tu bol Grand Hotel v zime prázdny a synodáli, medzi nimi i ja, ako poslanec Teol. vysokej školy, bláhali si, že sú ani kardináli v konklave, v jednej budove, z ktorej sa nemuseli ani hnúť, len ak na prechádzku alebo sa okúpať. Mnohí použili svoje synodálne poslanstvo, aby sa každý deň kúpali a tak si odbavili svoju kúpeľnú sezónu. Ja som sa len raz opovážil, a dobre bolo. Nevie, čo by som mal napísať o svojich synodálnych skúsenostiach. Rozdelili sme sa na odbory. Mňa ako profesora prideliť ku školskému a vyvolili ma tam za predsedu. Prebrali sme krátky návrh, niečo vynechali, niečo doplnili a vynášali sme pri poradách jednohlasné usnesenia. S návrhom sme boli hotoví dosť skoro, zostavili sme ho a poverili sme referovaním v zasadnutí synody zapisovateľa, ktorý referovanie prijal, lebo vždy i on so všetkým súhlasil. Prišiel náš návrh na rokovanie a tu náš referent, kto vie, čím vplyvom, neodporúčal ho prijať. Chcel, aby nám ho synoda vrátila na prepracovanie. Nepovedal, prečo. Vo veľkom prekvapení nevedel som, čo odpovedať; nechcel som sa nejakými náruživými slovami pošpiniť. Myslel som si: poradím sa s ostatnými údmi odboru. I som sa hneď po zasadnutí poradil a oni všetci boli tej istej mienky, čo ja, že návrh pojednávať druhý raz nebudeme, skladáme poverenie. Oznámil som to v najbližšom zasadnutí synody, a tu nebolo inej rady, ako vyvoliť iný odbor. Možno, že náš návrh nebol dostatočný, ale divné bolo, ako mohol s ním niekto súhlasiť, poverenie na referovanie prijať a potom obrátiť sa doprosta proti návrhu, ktorý i jeho spoluúčinkovaním vznikol! Stalo sa, a nový návrh nebol o nič lepší ako predošlý.

Dve otázky rozvírily pokojný priebeh synodálnych prác. Prvou bola žiadosť nemeckých a maďarských synodálov, aby sa utvoril osobitný nemecko-maďarský dištrikt. Synoda poverila miešaný výbor, aby sa o tej veci radil. S našej strany bol som vo výbore i ja, ba sám neviem ako, stal som sa jeho predsedom a dr. Bazovský referentom. Na schôdzke docielili sme len toľko, že sme sa usniesli ponechať senioráty v starom, doterajšom spôsobe; bola reč i o tekovskom malom, roztratenom, trojrečovom, ktorý mali zrušiť a 5 jeho cirkví rozdeliť do troch seniorátov: Kremnicu k Turcu, Levice a Fakóvozokany [1] k Hontu, dve západné malé cirkvičky Zemianske Kostolany a D. Slažany k Nitre. Seniorát ponechali. Len v jednom stala sa neskoršie premena. Zo dvoch bratislavských seniorátov, župného a mestského, utvorily sa podľa bohoslužobnej reči tiež dva, slovensko-maďarský a nemecký. Naším bratislavským Nemcom, ktorí si žiadali nemecký seniorát, dala sa podmienka, aby slovenských evanjelikov vypustili zpod svojej správy, neprekážali, aby sa v Bratislave utvoril samostatný slovenský sbor a, rozumie sa, oddali Slovákom patriacu čiastku majetku, čo všetko sa o krátky čas stalo. Tu by mohla skrsnúť otázka: prečo sa neutvoril i maďarský seniorát? Odpoveď prostá: nebol dostatočný počet maďarských cirkevných sborov a boli a sú cirkevné sbory miešané, na pr. Trnava, Pustafödemes, [2] okrem toho dva maďarské sbory, šamorínsky a komárňanský, [3] nechcely sa pripojiť k celocirkvi na Slovensku, tak že by byly ostaly tri sbory: Horné a Dolné Saliby, Dunajská Streda. Práve tak ani tretí dištrikt nemecko-maďarský nemohol sa utvoriť, lebo bol a je teritoriálne nemožný, a koľko slovenských menších bolo by bývalo potlačované ako posiaľ, čo sme nemohli dopustiť. Dost' bolo prenasledovania a utláčania Slovákov.

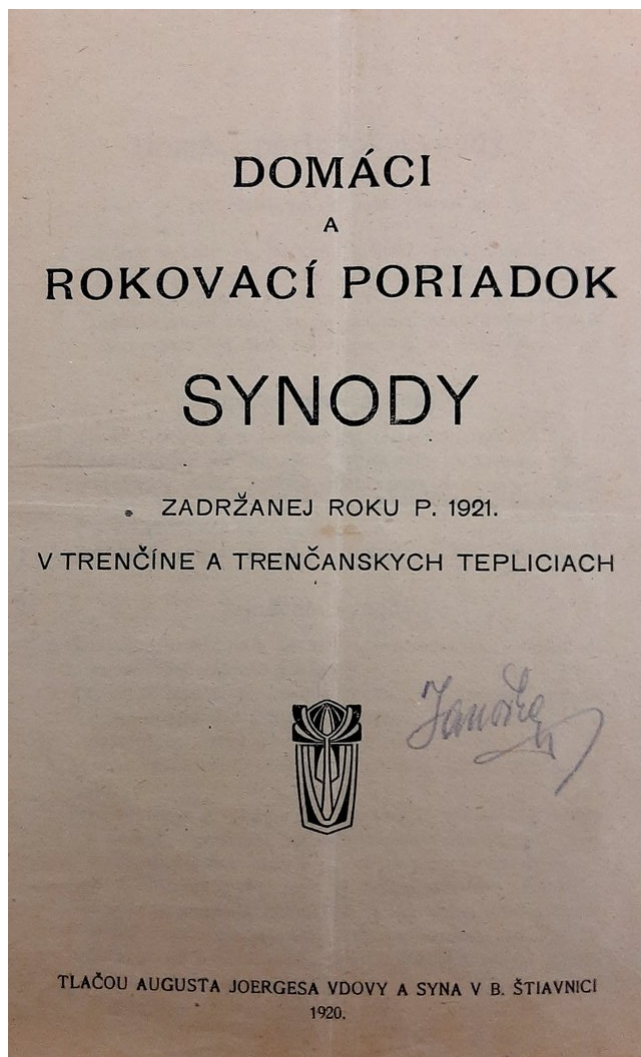
1 Plavé Vozokany.

2 Pusté Úľany.

3 Cirkevný zbor Šamorín sa stal súčasťou Evanjelickej a. v. cirkvi na Slovensku až v roku 1932. Cirkevný zbor Komárno sa stal súčasťou Evanjelickej a. v. cirkvi na Slovensku až v roku 1937.

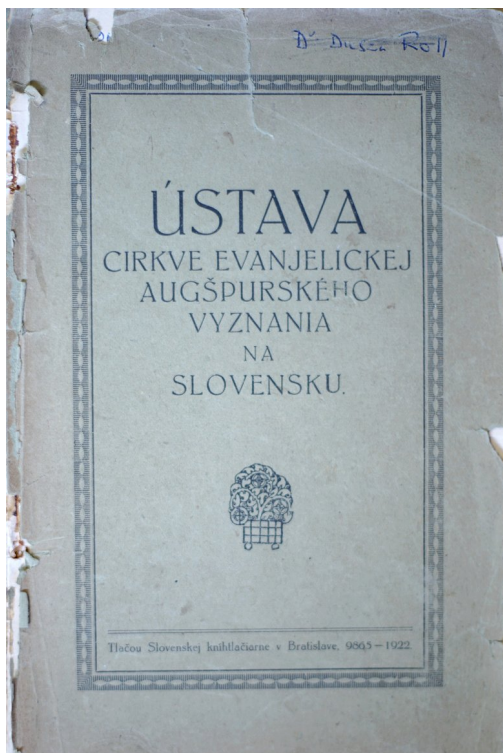
Druhá otázka týkala sa cirkevnej kázne (disciplíny). Ev. a. v. cirkev trpí najviacej nedostatkom cirkevnej kázne. I katolíci i kalvíni ju v tom prevyšujú. Do návrhu synodálnych zákonov prišiel i odsek o cirkevnej kázni, ktorý vypracoval vtedajší nitriansky senior, potom biskup záp. dištriktu Dušan Fajnor [4]

(† 2. apríla 1933). Bola to dôkladná práca. Nové bolo, že cirkevnú kázeň mali vykonávať nie kňazi, ale sverila sa presbyteriu, čím už vopred odňali ostrie akémukoľvek upodozrievaniu, ako by uvedením cirkevnej kázne mala sa upevňovať moc kňazov v cirkvi (hierarchia). Ani to nič nepomohlo. Kňazi sa zľakli a svetskí nechceli dopustiť ani tieňa nejakého poriadku, ba hrozili odchodom zo synody a jeden z popredných našich ľudí zbieral podpisy proti návrhu. Len s veľkou biedou prijaly sa tieto body (Ústava § 393): Postihnutého v páde a) duchovný sám alebo s viacerými presbytermi napomenie, b) v sborovom konvente verejne pokarhá, c) presbyterium vylúči ho z cirkevných úradov a hodností, d) pozbaví volebného práva. O tom, že by niekoho mohli vylúčiť od Večere Pánovej alebo z cirkvi, ani reči, práve proti tomu sa búrili najviac tí, ktorí nepristupujú k Večeri Pánovej a cirkev im je len stupníkom k svetským hodnostiam. Ako vidno, nič sa nepremenilo.

Od 19. januára do 4. februára zasedala synoda, potom sa odročila, aby vynesené zákony mohli sa formálne i vecne upraviť. Potom sišli sme sa 24. a 25. mája (1921) zasa v Trenč. Tepliciach, kde sa celá ústava prečítala. Ja som žiadal, aby, keď sa odstavec o cirkevnej kázni tak skrátil, i čiastka o cirkevnom súdobníctve tomu primerane sa prispôsobila, najmä aby sa vynechaly alebo určitejšie vyslovily prečiny §-u 312. c, d, e, f, lebo takto možno odsúdiť ktoréhokoľvek úrad svoj verne konajúceho kňaza. Ale ani sami kňazi nemali vôle zahryznúť do kyslého jablka, ostalo všetko pri starom, t. j. ako sa predtým ustanovilo. Preto som pri treťom čítaní ústavy nehlasoval za prijatie. I o tom bola otázka, komu sa má dať ústava na schválenie a potvrdenie, či hlave štátu a či vláde, t. j. prezidentovi, či ministerstvu. V Uhorsku potvrdzoval panovník s podpisom ministra kultu. Prevládala mienka, že ústava má sa predostrieť vláde, t. j. ministerstvu. Ministerská rada až po roku schválila a potvrdila ju s istými výhradami, týkajúcimi sa kňazských platov (§ 104) a vecí školských (§§ 197, 199, 200 a 201), a či vlastne splnomocnila ministra s plnou mocou pre správu Slovenska, ktorým bol v tom čase dr. Martin Mičura.

4 Dušan Fajnor bol biskupom Západného dištriktu v rokoch 1928 – 1933.

V čas zasadania synody prišla ma navštíviť do Trenč. Teplíc i moja manželka a ako poslucháčka za dva dni pozorne sprevádzala synodálne porady. Potom mi oznámila svoje skúsenosti. Ako je vraj možné, keď niektorý synodál hovoril, prisviedčali mu, vstal druhý, protirečil, i tomu tí istí prisviedčali. To ti je – reku – tak, že je málo ľudí, ktorí by mali svoju samostatnú mienku, ostatní dajú sa zachvátiť a podliehajú cudzej mienke. Potom sa nedivme, že veľké masy ľudí dajú sa ovládať divým agitátorom a na následky nemyslia.

BODICKÝ, M. Rozpomienky a pamäti.

Turčiansky Sv. Martin: Knihtlačiarsky účastinný spolok, 1933, s. 353 – 355

VYHLÁSENIE K OBŽALOBE FÍNSKEJ KREŠŤANSKODEMOKRATICKEJ POSLANKYNE

Vyhlásenie Zboru biskupov Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, k obžalobe fínskej kresťanskodemokratickej poslankyne Päivi Räsänen.

Zbor biskupov Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku (ECAV) sa pripája k podporným hlasom mnohých z celého sveta a vyjadruje podporu pani Päivi Räsänen, členke Fínskej evanjelickej cirkvi augsburského vyznania a Fínskeho parlamentu.

Poslankyňu fínskych kresťanských demokratov Päivi Räsänen generálna prokurátorka obžalovala z dôvodu obhajoby manželstva muža a ženy citáciou biblických statí, ktoré sú údajne základom k podnecovaniu nenávisti voči sexuálnym menšinám. Konanie generálnej prokurátorky vnímame ako bezprecedentný prielom do náboženskej slobody cirkvi a slobody prejavu, ktoré sú garantované právnym poriadkom jednotlivých členských štátov EÚ aj medzinárodnými zmluvami o ľudských právach. Zmyslom vyjadrenia biblických postojov k jednotlivým kultúrno-etickým otázkam nie je znevažovať sexuálne menšiny v spoločnosti. Schopnosť vyjadriť biblický názor a postoj v demokratickej krajine nemôže byť definovaný ako podnet k rasovej neznášanlivosti. Považujeme za absolútne neprípustné, aby citovanie Písma a zotrvávanie na jeho princípoch bolo považované za protiprávne konanie. Takýto postoj ohrozuje slobodu slova, slobodu vierovyznania, dáva Bibliu na index zakázaných kníh a stavia sa proti základnému poslaniu kresťanskej cirkvi – šíreniu evanjelia v pravde biblickej zvesti.

Touto cestou vyjadrujeme menovanej a stíhanej Päivi Räsänen podporu a spolupatričnosť. Žiadame Fínsku generálnu prokuratúru, aby zrušila obžalobu voči pani Päivi Räsänen.

Mgr. Ivan El'ko – generálny biskup ECAV

Mgr. Ján Hroboň – biskup Západného dištriktu ECAV

Mgr. Peter Mihoč – biskup Východného dištriktu ECAV

Prevzaté z: <https://www.ecav.sk/aktuality/stanoviska-a-vyjadrenia/vyhlasenie-k-obzalobe-finskej-krestanskodemokratickej-poslankyne>

ZA ZOSNULÝMI KOLEGAMI

**ThMgr. Zora Kachničová,
rod. Beblavá**

(15. 5. 1931 – 6. 5. 2021),
evanjelická a. v. farárka v. v., Čelovce

Akcia „B“

*Spomienky nedávno zosnulej sestry farárky Zory Kachničovej,
uverejnené v časopise Naše svedectvo,
ktorý vydáva Konfederácia politických väzňov Slovenska.
Poskytol: Peter Sandtner, KPVS*

Aj naša rodina sa stala objektom akcie „B“, ktorá prebiehala v 50-tich rokoch 20. storočia a mala za cieľ vystať „politicky nespoľahlivých“ z Bratislavy niekde na vidiek v obave, aby ideologicky neovplyvňovali ďalších. V tých časoch za najsprávnejšiu sa pokladala marxistická ideológia s cieľom šíriť ateizmus a potlačiť náboženské vyznanie.

Účasť na akcii „B“ mala v našej rodine svoju predohru, keď môj otec, ThDr. Ján Beblavý, teologický profesor systematickej teológie na Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulte v Bratislave bol prepúšťacím dekrétom, ktorý podpísal Zdeněk Fierlinger, námestník predsedu vlády a minister, poverený riadením Štát. Úradu pre veci cirkevné, bol odvolaný z funkcie profesora na SEBF v Bratislave ku dňu 31.7.1952. K prepusteniu z teologickej fakulty došlo na základe udania, že nevychováva teológov v tendenciách súčasnej doby a nepodporuje budovateľské úsilie len preto, že hlásal pozitívnu, pravovernú, čistú teológiu, založenú na Slove Božom, ktorá sa nemôže prispôbiť žiadnej dobe - teda úplne v rozpore s ateistickou ideológiou. V kompendiu etiky, ktoré doniesol jeden študent teologickej fakulty na Slovác - sa tam nepáčili state o rodine a súkromnom vlastníctve. Od 1.8.1952 otec nútené musel nastúpiť miesto seniorálneho kaplána v Bratislave ako výpomocný duchovný, keďže nechcel opustiť duchovenskú činnosť, hoci v tejto ťažkej situácii mal ponuku pracovať v Slov. akademii vied. Napriek svojmu poníženiu sa stal nepohodlnou osobou v Bratislave a mnohým zavadzal, hlavne pre jeho vplyv na študentov teológie a preto musel s rodinou opustiť Bratislavu.

Tŕňom v oku bola aj jeho dcéra Zora, študentka teologickej fakulty, ktorú už do posledného ročníka pre jej konfesiónálne vyznanie odmietli napísať a zakázali jej aj pôsobiť na detských službách Božích v Bratislave.

V rámci vysťahovania z Bratislavy začiatkom februára 1953 prišli dvaja tajní do nášho súkromného bytu v Bratislave s odôvodnením, že robia „bytový prieskum“ a dali podpísať manželke postihnutého vyhlásenie o nescudzovaní bytu, ktorý bol naším vlastníctvom. Keď podal otec sťažnosť proti tomuto kroku 8.2.1953, odpoveď došla až 4.9.1953 tohto znenia: „Na Vašu sťažnosť zo dňa 8. februára 1953 vo veci prevedenia bytového prieskumu vo Vašom byte na Krížnej ul. č. 33 Vám oznamujeme, že z hľadiska verejného záujmu tak ako vo Vašom byte, tak na území veľkej Bratislavy sa stále prevádza bytový prieskum a preto netreba pochybovať o nejakom vysídlení z Bratislavy.“ - Podpísaný: vedúci oddelenia Ústredného národného výboru v Bratislave, referát III-bytové oddelenie II.

Teda odpoveď došla až po vysťahovaní z Bratislavy a pritom bola klamlivá, lebo v skutočnosti šlo o vysídlenie z Bratislavy. O tom svedčí skutočnosť, keď nám onedlho bol doručený výmer ÚNV v Bratislave o uvoľnení bytu pre príslušníka ŠtB Rudolfa Bukoša, ktorý neskôr v radoch ŠtB zastával významné postavenie ako vedúci cirkev. oddelenia II. odboru XII. správy FMV.

Akciu „B“ sme boli predurčení vysťahovať sa do Svidníka. Realizátori akcie B sa uspokojili tým, že otec bude služobne preložený čo najďalej od Bratislavy. A tak behom mesiaca marca 1953 z Generálneho biskupského úradu v Bratislave nasledovali žiadosti o udelenie štát. súhlasu najprv pre cirkevný zbor v Betliari, neskôr odvolaný, potom pre cirkevný zbor vo Vrbovciach, tiež neskôr odvolaný pre krivé svedectvo farára vo Vrbovciach, ktorý odtiaľ mal odísť do Jasenovej a troch podplatených svedkov. A tak nakoniec do cirkevného zboru v Jasenovej miesto udavača farára musel nastúpiť otec ako „z trestu“, a to dňom 1.4.1953. Generálny biskup Slov. evanj. cirkvi augsburského vyznania žiadal od otca podpísať, že odchádza na vlastnú žiadosť, čo otec odmietol. Taktiež 1.7.1953 v akcii B odchádza z Bratislavy horlivý evanj. farár ThDr. Július Cibulka do cirkevného zboru v Háji. Je zaujímavé, že pri príchode do Jasenovej sme tu našli tri rodiny, vysťahované v rámci akcie B z Bratislavy (rodina Höcková, Jurčovičová a Kubalová). V Jasenovej otec pôsobil až do svojej smrti 10.4.1968.

Otcovou smrťou sa naša rodina dostala do kritického postavenia, keď po nástupe nového farára v Jasenovej 1.4.1969 bola tlačaná vysťahovať sa, ale bez strateného domova nemala sa kde uložiť. Nakoniec zlomená pomermi bola prinútená umiestniť bytové zariadené na troch miestach: v uprázdnenej škole v Jasenovej, v miestnosti za organom v kostole vo Veličnej a časť vo Vrbovciach. Matka šla bývať k mojej sestre do Bratislavy. Mne sa podarilo dokončiť štúdium na SEBF v Bratislave a tak za ten čas som našla ubytovanie v internáte. Až po skončení štúdia a po ustanovení za námestnú farárku do cirkevného zboru v Čelovciach v novembri 1970 sme si mohli presťahovať bytové zariadenie z 3 miest do farského príbytku. Vtedy na faru som si vzala k sebe aj moju matku.

I keď sme prešli ťažkým utrpením a boli vystavení rôznym tlakom doby, som rada, že sme im nepodľahli, nezlyhali, zachovali si čisté svedomie, pevný charakter a ostali vernými vyznávačmi nášho Pána Ježiša Krista – veď byť v Jeho službe, byť Božím dieťaťom, to je najväčšia radosť a blaho aj v utrpení.

ThDr. Ivan Tóth

(6.11.1926 – 17.9.2021)

evanjelický farár-konsenior a učiteľ na EBF UK

Boh vidí jasne konečný cieľ, aj keď sa zahmlieva budúcnosť cirkvi a viery

Nižšie uvedené texty sú citátmi z kázní, ktorými už ako dôchodca poslúžil evanjelický farár-konsenior a učiteľ na EBF UK ThDr. Ivan Tóth v niektorých kostoloch našej cirkvi.

Kázne vyšli v publikácii: Boh zavolať na človeka a riekol: KDE SI?

Kniha je ilustrovaná kolážami umeleckého maliara a fotografa Ľubomíra Rapoša z Modry a vydal ju Eko-konzult Bratislava v r. 2011.

„Boh pre oslovenie človeka používa rozličné miesta a spôsoby. Aj dnes sme to spevom nábožnej piesne vyznali: Ty, Bože máš cestu zo všetkých ciest, tisíce možností... A všetky tieto cesty tvorí Boh ako prvý. On sa zjavuje, človeka oslovuje a človek potom odpovedá, zaujíma svoj vzťah k Bohu a Jeho slovu. Toto poradie majme na pamäti, aby sme neupadli do zbytočného nazdávania sa, že človek sa môže podľa svojej vôle samostatne rozhodnúť veriť v Boha a potom sa vystatovať, že vtedy a vtedy, o toľkej a toľkej hodine sa obrátil k Bohu a začal s Ním hovoriť, začal v Neho veriť.... Nuž či naozaj mohol povedať Mojžiš, že raz počas pasenia oviec sa rozhodol stretnúť Boha a vstúpiť do Jeho služieb? Či sa to naozaj tí traja učeníci na hore premenenia rozhodli uvidieť budúcu slávu Ježiša Krista? Či to bol Saul, ktorý na ceste do Damašku rozhodol sa obrátiť k Spasiteľovi a uveriť v Neho? Nie, vždy je na prvom mieste Boh. On stretá človeka, On ho oslovuje, lebo chce svojím spôsobom oslovovať všetkých ľudí.“ (Str. 8)

„Boh neprestal mať o proroka záujem! Ďalej riadil jeho kroky. Najedz sa a vykroč na posvätný vrch, z ktorého zaznel Mojžišovi Boží zákon usmerňujúci život v pravom náboženstve... Koľkokrát sa to zopakovalo v dejinách cirkvi, alebo niektorého cirkevného zboru v situácii súženia, úbytku členstva v cirkvi a podobne. Vtedy znie tiež Boží povel vracieť sa k základom Písma svätého, Božieho zákona ... Eliáš mal odísť na miesto kde Boží ľud zakúsil silu Božej milosti a cítil sa akoby skrytý pod krídlami svojho Boha. Tejto milosti sa dostalo aj Eliášovi. Nie, Boh nezabudol na svojho proroka, na svojho skleslého vyznávača. Viedie ho k stíšeniu, aby vypočul usmernenie, v ktorom zaznela Božia výčitka:

Čo tu robíš, Eliáš?! A keď chcel na otázku odpovedať vyrátaním objektívnych ťažkostí, Boh mu zrozumiteľne povedal, aby sa vrátil na svoju prorockú vartu a ďalej si plnil svoje poslanie. ... Z Eliášovho prípadu sa však máme naučiť dôverovať Bohu, že aj vtedy, keď nevidíme zmysel svojej práce, keď sa zahmlieva budúcnosť cirkvi a viery, tam Boh vidí jasne konečný cieľ, ktorý nám je načas akoby utajený.“ (S 26 – 27)

„Boží súd je a bude. Toto je taká pravda, akou je to, že nad nami svieti Slnko; že po noci prichádza ráno, po ráne deň a po práci odpočinok a po odpočinku zasa práca! Žalmista jasne hovorí: Plesajte pred Hospodinom, lebo prichádza súdiť zem! Lenže to Božie súdenie neprichádza tak, ako k previnilcovi prichádza hneď policajt a sudca s trestom. Božie mlyny melú pomaly, ale isto. To nechce byť zasa strašenie. Ani žalmista nespomína Boží súd preto, aby ním naháňal strach. Nepodľahnúť však ilúziám, že žiadny súd nebude! Kristus príde súdiť živých i mŕtvych. ... Áno, vzkriesený a oslávený Kristus príde, aby verným odovzdal veniec života a aby neverných odsúdil tam, kam si sami kliesnili cestu a kde bude plač a škripanie zubov. Na to treba pamätať, aby sme si aj my nekliesnili cestu tam, kde nezní radostný spev, ale neopísateľná ľútosť nad premárneným životom na Zemi... Preto pokiaľ máme čas, spievajme pieseň, viery, lásky a nádej slovami i dobrými skutkami.“ (S 46 – 47)

„On (Kristus) však zanechal mandát pre zvestovanie Jeho slova ... a ono chce vykonať a napomáhať to, kvôli čomu bolo poslané! Nasledovníci Ježišovi neboli poslaní konať navonok ceremónie, ani budovať spolok a spolky košiarov, cirkví, ale predovšetkým ako Božie zhromaždenie hľadať Božie kráľovstvo, veď to prišiel zvestovať Ježiš a ozrejmováť v podobenstvách! Potom plniť príkaz lásky vo vzťahu k Bohu, k ľuďom a každý aj k sebe... Zostaňte vo mne a ja vo vás... To Ježišovo slovo od počiatku chce ostávať základom pre stavbu života viery v Boha, dokazovanej láskou!“ (S 195 – 196)

Byť v Jeho službe, byť Božím dieťaťom,
to je najväčšia radosť a blaho aj v utrpení.

(Zora Kachničová)

Nasledovníci Ježišovi neboli poslaní konať navonok ceremónie.

(Ivan Tóth)

Čím je kto vyššie postavený, tým má väčšiu zodpovednosť.

(Ľudmila Veselá)

Ľudmila Veselá, rod. Plesníková

(1.6.1931 – 30.9.2021)
evanjelická a.v. farárka

Spovedný príhovor

Príhovor predniesla v lete 1990 Ľudmila Veselá, rod. Plesníková v Matejovciach, kde pôsobila ako evanjelická a. v. farárka. Príhovor zaznel pred ordináciou novokňazov, medzi ktorými bola aj dcéra kazateľky Katarína.

Kriste, keď blúdime,
volaj nás, hľadaj nás.
Vzbud' dušu, posväť sám,
by čula na Tvoj hlas.
Zachráň nás hynúcich,
nech svet sa naučí,
jak dobre spočinúť
v tom Tvojom náručí. Amen.

1. Timoteovi 1,15

„Verná je to verná reč a zaslúži si, aby ju všetci prijali: Ježiš Kristus prišiel na svet, aby spasil hriešnikov. Medzi nimi som ja prvý;“

Dnes máte byť slávnostne uvedení do úradu cirkvi za svedkov a vyslancov Pána Ježiša Krista, za verných zvestovateľov Jeho slova a Jeho služobníkov v Jeho cirkvi.

Táto práca a služba je krásna, ale aj veľmi ťažká, pretože je to boj proti hriechu, proti kniežatstvám a mocnostiam, proti pánom sveta temnosti, proti zlým duchom. K tomu nikto z ľudí nemá sily, len jediný Pán, ktorý si k tejto službe povoláva nás, hoci slabých a krehkých ľudí, a skrze nás pôsobí vo svete Svätým Duchom. On i vám dnes hovorí: „Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás.“ On je Spasiteľ, ktorý, ako vyznáva apoštol Pavel v našom texte, prišiel na svet, aby spasil hriešnikov.

Keby prvý človek nebol zhrešil, keby na svete, v nás nebolo toľko zla a hriechu, nebol by musel Pán Ježiš prísť na svet, trpieť i umrieť za nás. Boli by sme všetci dobrí, statoční, čestní a dokonalí ľudia. Žili by sme v šťastí, radosti, pokoji a v dokonalej spravodlivosti. Ale je tu hriech, ktorý ľudí ovláda, zotročuje, robí náš život smutným a niekedy priam neznesiteľným. Diabol chce skaziť nás, všetkých ľudí a celý svet. Proti nemu sme my ľudia slabí a bezmocní, často mu podliehame. Všetci ľudia bez rozdielu. Všetci zhrešili, hovorí

Písmo sväté. Je len jeden jediný bez hriechu – Pán a Spasiteľ náš Ježiš Kristus, ktorý má moc nad diablom, hriechom i peklom. On preto prišiel na svet, aby maril skutky diablove, preto prišiel na svet, aby nás zachránil z jeho zlej moci. To je tá verná reč.

Ale čo máme my v tomto urobiť? My musíme svoje vlastné hriechy poznať, vidieť ich ako hriechy, ľutovať, že sme sa ich dopustili, priniesť ich k nohám Pána Ježiša, prosiť za odpustenie a definitívne sa s nimi rozlúčiť, ak nechceme v nich zahynúť. To je pravé pokánie. Vašou prvoradou úlohou ako služobníkov Kristových bude volať ľudí k pokániu. Lebo bez pokánia nemôžeme dôjsť k nijakej náprave ani k záchrane. Kto sa nevie, či nechce kajať zo svojich hriechov, nie je veriacim človekom v Krista, lebo On prišiel zachrániť kajúcich hriešnikov. Kto nepoznal hĺbku svojich hriechov, Ten nemôže pochopiť Spasiteľa hriešnikov.

Apoštol Pavel to pochopil, preto svoje hriechy vyznával a kajal sa z nich. On, jeden z najväčších apoštolov Pánových, sa nehanbí vyznať: medzi hriešnikmi som ja prvý. A má pravdu. Čím je kto vyššie postavený, tým má väčšiu zodpovednosť. Aj Pán Ježiš hovorí: „Komu bolo veľa dané, od toho sa bude viac pohľadávať a komu veľa zverili, od toho budú viac žiadať.“ A to platí tak pred Bohom ako aj pred ľuďmi. Naša zodpovednosť je väčšia, ako iných ľudí, preto potrebujeme citlivejšie svedomie na svoje slová, činy i myšlienky, veď je tu Ten, pred ktorým nemožno nič skryť, ani nič okrášliť. On je spravodlivý.

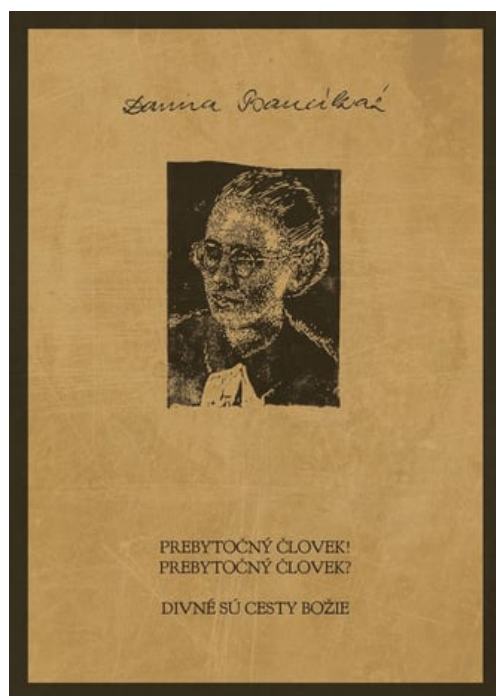
Veľký francúzsky mysliteľ a teológ vyslovil krásnu a pravdivú myšlienku: „Na svete sú len dva druhy ľudí. Spravodliví, ktorí sami seba považujú za hriešnikov a hriešnici, ktorí sami seba pokladajú za spravodlivých.“ Čím má človek hlbšiu vieru v Spasiteľa hriešnikov, tým viac vidí na sebe, pri sebe a v sebe moc hriechu a jeho zhubné dielo a vyznáva s apoštolom Pavlom: „Viem totiž, že vo mne, totiž v mojom tele neprebýva dobré, lebo hoci vôľu k dobrému mám, na to nemám sily, aby som to mohol prekonať.“ Je naozaj len Jeden jediný, ktorý tú moc má a ním je Ježiš Kristus, Syn Boha živého.

Pravdivo to znázornil aj jeden čínsky kresťan: „Padol som do veľmi hlbkej jamy, nemohol som sa v nej ani pohnúť. Prišiel ku mne Budha a povedal mi: Človeče, čo si robil, že si tak hlboko padol? Ak sa ti podarí odtiaľ dostať, daj si pozor, aby si tam už nikdy nespadol. Ale ja som sa nemohol ani pohnúť. Potom prišiel ku mne Konfucius a povedal mi: Keby sa ti podarilo vyškriabať sa odtiaľ aspoň do polovice, potom by som ti pomohol. Ale ja som nemohol urobiť ani jeden krok hore. Vtedy prišiel ku mne Kristus, uchopil ma svojím mocným ramenom a vytrhol ma z tej hroznej jamy. Áno, niet iného mena pod nebom, v ktorom by sme mohli byť zachránení od zlého. Nemôžeme si ani sami pomôcť, ani nikto z ľudí nás nemôže vyslobodiť z otroctva hriechu, len Ten jediný – Ježiš Kristus. O ňom budete aj vy svedčiť, k Nemu budete hriešnikov privádzať.

K Nemu však musíte aj vy v túto chvíľu pristúpiť, aby vás očistil pre túto službu. Pokľaknúť pred Ním a v pokore s apoštolom vyznať: „Medzi hriešnikmi som ja prvý.“ Nie som hoden menovať sa tvojím synom, tvojou dcérou. Bože, buď milostivý mne hriešnemu. Vyznajte mu všetky svoje hriechy, ktorých ste sa až doteraz dopustili proti svojim blíznym, často tým najbližším. Cíťte svoju nehodnosť k tak dôležitému, k tak ťažkému ale aj k najkrajšiemu povolaniu. A v tejto úprimnej pokore a kajúcnosti zostaňte po celý svoj život. Len tak budete môcť aj vy privádzať k Ježišovi hriešnikov. Lebo On seba samého vydal za nás hriešnych, a len Jeho krv nás môže obmyť z našej viny.

Pán Ježiš kajúcich hriešnikov miluje a pozýva ich k svojmu stolu, aby ich uistil o svojej láske a odpustení. Dary Jeho tela a krvi sú toho neklamným dôkazom. Ony znamenajú pre nás silu do ďalšieho života a v boji so všetkým zlom v nás i vo svete.

Kiež Duch Svätý vzbudí vo vás úprimnú kajúcnosť, aby ste svoje hriechy vyznali, opustili a očistení krvou nevinného Baránka Božieho mohli vstúpiť do Jeho služby. Amen.

Darina Bancíková: Prebytočný človek! Prebytočný človek? Divné sú cesty Božie

OZ Priatelia histórie Novohradu v spolupráci s vydavateľstvom Miloš Hric, OZ Prvá Iskra Utekáč a finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja vydáva druhé vydanie spomienok prvej slovenskej farárky Dariny Bancíkovej. Text bol doplnený množstvom poznámok, ktoré súčasnému čitateľovi približujú realie socialistického zriadenia a umožňujú mu tak lepšie pochopenie textu. Darina Bancíková pochádzala z Kokavy nad Rimavicou, v roku 1941 sa stala jednou z prvých študentiek evanjelickej teologickej fakulty a 15. júla 1951 bola v Tisovci, ako prvá žena na Slovensku, ordinovaná za farárku. V roku 1962 bola zatknutá Štátnou bezpečnosťou a vo vykonštruovanom procese súdená za rozvracanie republiky. Napokon dostala ročný nepodmienečný trest a päťročný zákaz vykonávať službu v cirkvi. Svoj boj o postavenie ženy v cirkvi opísala Darina Bancíková vo svojich spomienkach.

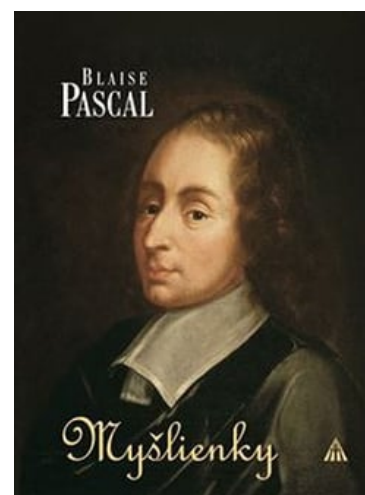
Pozri aj: <http://prvezeny.sk/bancikova/>

Blaise Pascal: Myšlienky

(vyd. Lúč, Bratislava 2021)

Kniha francúzskeho matematika, fyzika, prozaika a náboženského filozofa, patrí k pokladom svetovej literatúry. Prináša inšpiratívne čítanie o múdrosti, hľadaní zmyslu života a láske k blížnemu.

Pevná väzba, 404, strán, cena 18,-€.

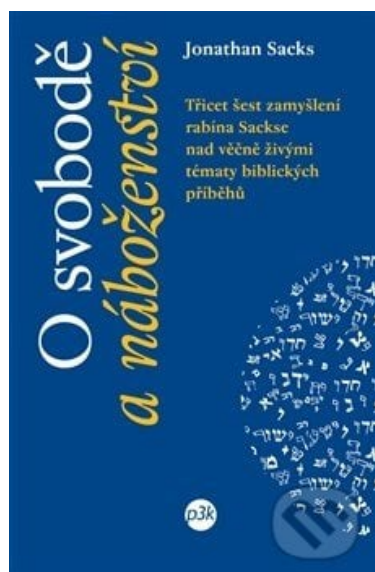

Jonathan Sacks: O svobodě a o náboženství

(vyd. P3K, Praha 2013)

Rozsahom nevelké, no obsahom hodnotné dielo (v roku 2020 zosnulého) vrchného rabína britského Commonwealthu. Obsahuje 36 zamyslení, v ktorých sa autor dotýka problémov súčasnosti na pozadí textov Starej zmluvy. Príbehy Starej zmluvy približuje v súvislostiach, ktoré zaujmú a duchovne obohatia aj dlhoročných čitateľov biblických statí.

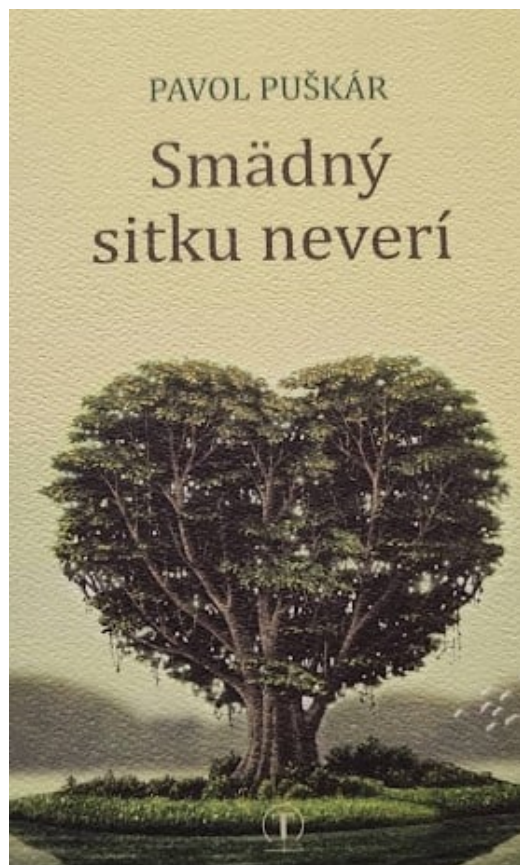
Brožovaná väzba, 132 strán, 7,84 €.

Pavel Kušnir: Pozdvihujem oči k vrchom

Kniha Pozdvihujem oči k vrchom je zbierka úvah brata farára Pavla Kušnira. Vyšla ako štvrtý zväzok v edícii Teologická knižnica Transcacia. Brat farár Kušnir je pravidelným prispievateľom do Evanjelického Posla spod Tatier. Pôsobí ako zborový farár v Cirkevnom zbore Vysoké Tatry. Každý deň sa pozerá na tatranské štíty, ktoré ho fascinujú a inšpirujú. Svoj zrak dvíha k ich Tvorcovi a prostredníctvom krátkych úvah chce aj náš zrak pozdvihnúť od každodenných vecí a udalostí k Tomu, ktorý dáva všetkému bytie a zmysel. Každý, kto mal možnosť sedieť pod jeho kazateľnicou v malom kostolíku v Novom Smokovci, má nezabudnuteľný zážitok láskavého prijatia a rodinnej atmosféry v kostole. Dar hovoreného slova, popretkávaného pútavými príbehmi zo života, drží poslucháča v pozornosti od prvej do poslednej vety. Pavel Kušnir je nielen pútavým kazateľom, ale aj zaujímavým autorom duchovných zamyslení, ktorý píše „ľahkým perom.“

Prostredníctvom krátkych úvah nad životom v cirkvi, spoločnosti i vo svete, dáva zaznieť nevťeravým spôsobom evanjeliu o Božej láske, доброте a milosti. Úvahy brata farára Kušnira čitateľa občerstvia, potešia, posilnia vo viere a nádeji a inšpirujú, aby vnímal svoj životný príbeh i udalosti každodenného života očami viery. Knihu tvorí 42 úvah a má 258 strán. Cena 10,-€.

Pavol Puškár: Smädný sitku neverí

Autorova poviedka je zobrazuje silný príbeh Mareka, ktorý si spolu s partiou mladých ľudí dopraje všetko, čo život ponúka. Po predávkovaní svojho brata drogami opustí partiu a žije v osamelosti. Stretne sa s Nikol, ktorá sa do Mareka zaľúbi. On sa však láske bráni, lebo cíti, že má iné poslanie a nechce raniť city sympatického dievčaťa. Bez slova sa vytratí zo života bývalých priateľov i Nikol. Po rokoch sa však stretnú na krste v kostole, na ktorý je Nikol pozvaná a Marek krstiacim kňazom. Po krste si Marek s Nikol dopovedia si to, čo ostalo medzi nimi roky nedopovedané.

Vydal Transcacia Liptovský Mikuláš, počet strán 184, cena 7,50 €.

Úryvok z knihy Pavel Kušnir: Pozdvihujem oči k vrchom

Slovo štít je veľmi aktuálnym biblickým slovom najmä v žalmoch, v ktorých sa práve Hospodin označuje ako štít či bralo. Aspoň zopár citátov: „Hospodin je moja skala, hrad môj a môj vysloboditeľ, môj Boh je moje bralo, v Neho dúfam, môj štít, roh mojej spásy, moja pevnosť.“ (Ž 18,3) Pre Dávidov život je to veľmi dôležité poznanie. Ako sa tatranské bralá vyznačujú svoju stálosťou a pevnosťou, tak žalmista to všetko nachádza v Bohu. Keď utekal pred svojím synom Absolónom, tak v žalme 3,4 vyznal: „Ale Ty, Hospodine, si mojím štítom, si mojou slávou, Ty mi dvíhaš hlavu.“ Práve tak aj „Božia vernosť je štítom a pavézou“ (Ž 91, 4) vyznáva žalmista v známom žalme, ktorý začína: „Kto v skrýši najvyššieho prebýva...“ Keď sa Boh dal poznať Abrahámovi, o čom čítame na prvých stránkach Biblie, tak sa mu prihovril: „Neboj sa, Abrám, ja som ti štítom, čaká ťa veľmi veľká odmena.“ (1M 15, 1–6) To mal ešte staré meno (Abrám). Uveril Hospodinovi, nie že sa tak stane, ale že tak je už v prítomnosti – a Boh mu to počítal za spravodlivosť. Neveril, že mu bude štítom zajtra, napozajtra či v blízkej budúcnosti. Je Ním už teraz v jeho žití prítomnosti. Čo potreboval v danej chvíli viac, než aby sa mu mocný Boh stal štítom v jeho každodennom živote a zápase?

Čo všetko prakticky znamená štít, ako ho uchopiť do svojho života a celkovo poňať? Božie slovo sa vysvetľuje Božím slovom. Na to nám odpovedá Nová zmluva v Liste Efezským, keď píše o duchovnej výzbroji: „Nadovšetko vezmite si štít viery, aby ste ním mohli uhasiť všetky ohnivé šípy toho nešľachetníka.“ (6, 16) Nadovšetko! Na konci zoznamu duchovnej výzbroje apoštol Pavel spomína ešte aj prilbu spasenia. Štít je obrana aj ochrana zároveň. Stredoveký vojak sa chránil štítom. Nebola to útočná zbraň, ale predovšetkým obranná. Vojak potreboval chrániť celé svoje telo. Celé tisícročia tu boli sečné aj bodné zbrane, teda útočné. Vojak sa potreboval chrániť v boji, celé jeho zraniteľné telo potrebovalo záštitu, ktorú mu ponúkal práve štít. Od jeho kvality závisel neraz aj život bojovníka. Obraz zo života a pre život, čo Biblii vôbec nie je cudzie. Božie slovo používa viditeľné, známe obrazy, aby sme mohli prijať aj to neviditeľné – v tej duchovnej oblasti. Potrebujeme štít, ochranu v tomto svete, v ktorom prebieha zápas. To nemožno nijako obísť! Je tu prebiehajúci boj dobra a zla, ale sú tu aj mnohé nebezpečenstvá, pred ktorými sa potrebujeme ochrániť. Žalmista tak dôveruje Hospodinu v tom žalme 91, že ho ani mor ani nákaza nezdolá, ani sa to všetko k nemu nepriblíži. Žalm, ktorý počas korony nadobudol novú aktuálnosť a význam je v mnohých výkladoch aj na internete. Máme ho aj v našom Spevníku vo forme piesne č. 488. V druhom verši, v jeho závere spievame: „... namiesto štítu budem mať istotu sľubov Jeho.“ Aj v piesni sa konštatuje, že štít potrebujeme. Náš duchovný štít, to sú Božie mocné sľuby. Nie sú ako sľuby politikov, ktoré často nazývame lacnými. Stále nám ich dávajú pred voľbami a my sme vždy v stave im uveriť akosi veľmi ľahko. Pre porovnanie, ako sa stavíme k Božím mocným sľubom, ako ich prijímame? Boh nám sľubuje dedičstvo v nebesiach, Duch Svätý je závdavkom nášho dedičstva (Ef 1, 14). To je náš mocný štít – Boh v Kristu je s nami po všetky dni, až do konca sveta (Mt 28, 20).

Pripravil Mgr. Libor Bednár, PhD.

člen redakčnej rady, zborový farár v cirkevnom zbore Bratislava Dúbravka

Úryvok z knihy Pavol Puškár: Smädný sitku neverí

„A ty poznáš nejakého Mareka?“ hneď sa jej to videlo ako hlúpa otázka, tak ju trochu upresnila „farára Mareka, teda budúceho farára?“

„A... a ako sa volá ten Marek celým menom?“ opýtala sa Nikol tak ustráchané, až bolo vidno, že odpoveď, ktorú si skôr zo srdca nepriala počuť, ale ju očakávala, môže byť pre ňu jedným obrovským bolestivým kopancom. A ten kopanec sa aj vzápätí dostavil.

„Stocha, Marek Stocha.“

Nikol bezmocne padla sánka až niekde na hrud'. V tú chvíľu už bolo zrejmé, že jej počiatočná, zmätená reakcia na meno Marek, bola asi opodstatnená. Janka ale stále nič nechápala. Nikol až po hodnej chvíli hľadania tých správnych slov zrazu iba bez akýchkoľvek emócií, sucho a rezignovane zadrela do mučivého ticha:

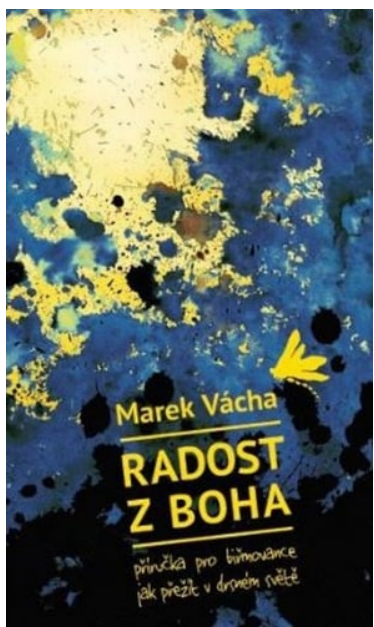
„Marek Stocha bol môj chlapec...“

Napriek tak jednoduchému konštatovaniu, ktoré by na šupu pochopilo aj nemluvňa, Janka sa ešte celé dlhé sekundy snažila poskladať mozaiku z prívalu otázok a odpovedí práve dopovedaného dialógu medzi nimi dvoma. Môj chlapec, farár, náš Marek, jej Marek – pojmy z posledných minút jej nesúrodo zamestnávali hlavu a tvorili kombinácie možných aj nemožných príbehov nečakanej dvojice aktérov Marek verzus Nikol. Dochádzalo jej však, že zo všetkých tých možných aj nemožných kombinácií je pravdivá len jedna. A tú pozná iba Nikol. Už nevydržala ani chvíľu čakať a doslova vyhrkla na Nikol:

„Ty si chodila s Marekom? A odkiaľ ste sa poznali? Veď si spomínala len nejakého tvojho chlapca, ktorý zomrel?!“ zrekapitulovala si náhle v hlave zopár strohých informácií o Nikolinej dávnej vážnej známosti. Pri jednom z prvých stretnutí s Martinom predsa spomenula, že o svojho chlapca prišla. Nikol, stále ešte pohrúžená do svojich myšlienok, nereagovala na položené otázky. Až po chvíli sa akoby vrátila do reality.

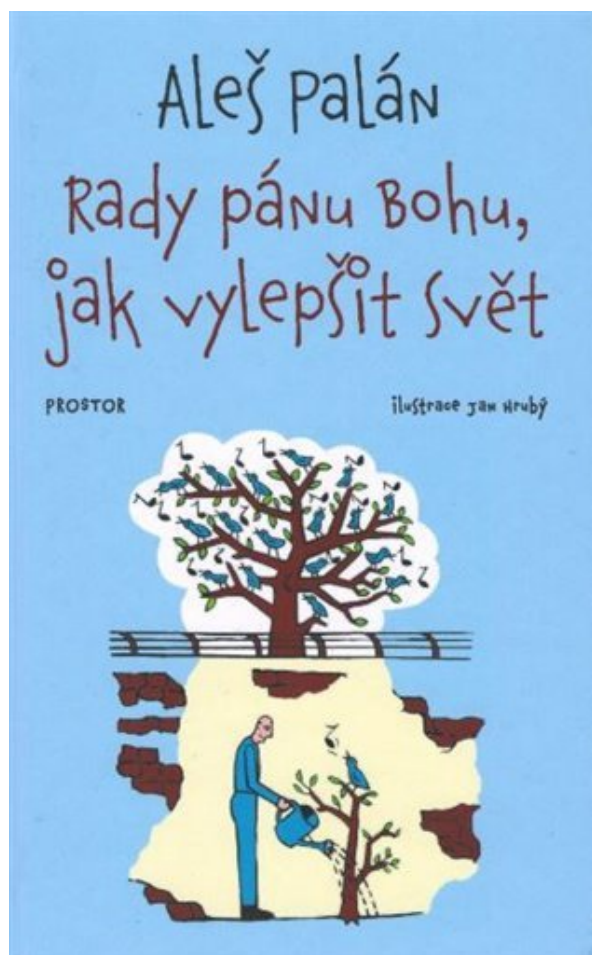
Pripravil Mgr. Libor Bednár, PhD.

člen redakčnej rady, zborový farár v cirkevnom zbore Bratislava Dúbravka

Marek Vácha: Radost z Boha – průručka pro birmovance, jak přežít v drsném světě

Marek Vácha je přírodovědec, účastník dvou expedícií do Antarktidy, pedagog, plodný autor více ako 15 publikací. S Tomášem Halíkem působí v pražské Rímskokatolické akademické farnosti. O svojom diele Radost z Boha autor uvádza, že nie je prerozprávaným katechizmom a určite nie je postačujúce pre prípravu birmovancov. Avšak, bez ohľadu na konfesiú, každý, kto sa venuje mladým ľuďom, bude mať z Váchovej knihy úžitok a získa mnoho cenných podnetov. Pevná väzba, 164 strán, cena 9,81 €.

Aleš Palán: Rady pánu Bohu, jak vylepšit svět

Aleš Palán je známy publikáciami o ľuďoch v hraničných situáciách:

„**Nevidím ani tmu:** Rozhovory o naději“ so 6 ženami, ktoré si v živote vytiahli čierneho Petra, o ich bolesti a sklamaní;

„**Miss Exitus**“ – román z prostredia domáceho hospicu;

„**Neboj se vrátit domů**“ – rozhovor so zakladateľkou hospicového hnutia v ČR Máriou Svatošovou;

„**Raději zešítet v divočině**“ – stretnutie so šumavskými samotármí;

a pokračovanie ich príbehov pod názvom: „**Návrat do divočiny**“;

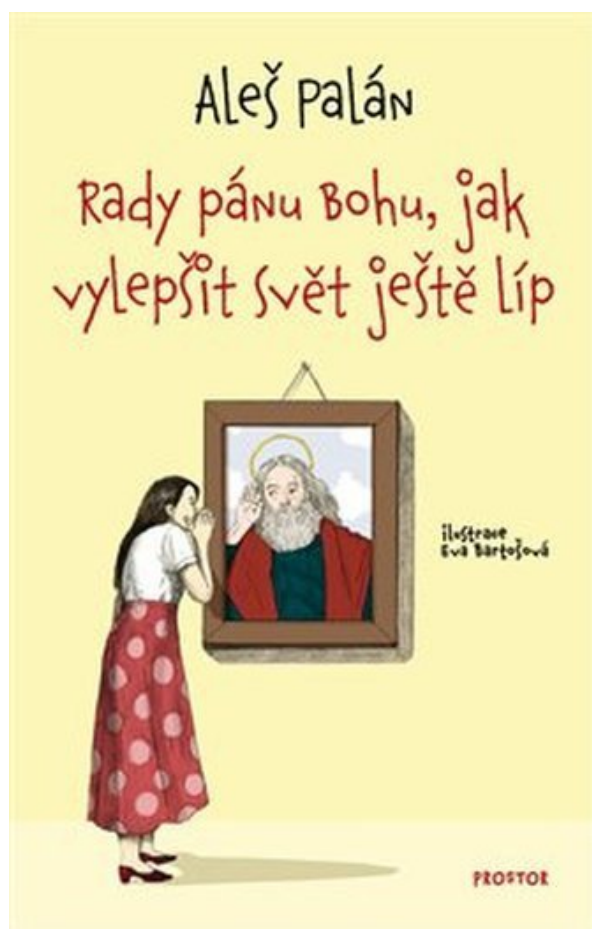
„**Jako v nebi, jenže jinak**“ – rozhovor so samotármí z Čiech a Moravy;

„**Spánek rozumu plodí příšery**“ – rozhovor s Jánom Konvalinkom o covide, práve na omyl a historickom optimizme

V knihe „Rady pánu Bohu, jak vylepšit svět“ (vyd. Prostor, Praha 2020, pevná väzba, 200 strán, 11,70 €) Palán odkrýva svoj zmysel pre citlivý a nesamoúčelný humor. Ponúka 40 zlepšovákov, ako zdokonaliť svet. Nepredkladá ich však politikom, vedcom a ekonómom, ale obracia sa priamo na Boha – veď kto iný by to mohol zariadiť lepšie? Oddychové, rozhodne však nie plytké čítanie. O tom, že oslovilo nejedného z čitateľov svedčí fakt, že vyšlo už aj jeho voľné pokračovanie:

„Rady pánu Bohu, jak vylepšit svět ještě víc“

(vyd. Prostor, Praha)

Niilo & Päivi Räsänen: A čo tak manželstvo? A čo tak interrupcia? A čo tak eutanázia?

Tri brožované publikácie (každá má 112 strán, cena za všetky tri spolu 9 €) vydal Creativpress Bratislava v r. 2020. Knihy pochádzajú od fínskeho evanjelického manželského páru obdareného piatimi deťmi. Niilo je doktorom teológie, farárom a riaditeľom Fínskej luteránskej misijnej akadémie (biblickej školy). Jeho manželka Päivi je lekárkou, od r. 1995 poslankyňou fínskeho parlamentu za kresťanských demokratov. V r. 2011 – 2015 zastávala post ministerky vnútra Fínska. V publikáciách ponúkajú inšpiratívne, povzbudivé čítanie a solídne argumenty na podporu diskusií v časoch meniacich sa svetonázorov. Knihy môžu byť užitočné pri diskusiách v študijných skupinách v cirkevných zboroch či na biblických hodinách. Použitie citácií biblických statí na obhajobu manželstva muža a ženy zo strany Päivi považuje generálna prokurátorka Fínska za údajný základ k podnecovaniu nenávisti voči sexuálnym menšinám a podala na Päivi Räsänen obžalobu. Zbor biskupov ECAV na Slovensku vyjadril stíhanej Päivi Räsänen podporu a spolupatričnosť.

CREATIVPRESS
Vydavateľstvo a nakladateľstvo | Knihyprezivot.sk

www.knihyprezivot.sk

